

Al' prav se piše kawa ali kafha

Mineva tretje obdobje našega občinskega glasila Odsev. Pred seboj imam prvo številko, pri kateri je bilo najtežje ugotoviti datum, pa sem po iskanju v notranjosti le odkril na naslovni strani zbledel žig 5. III. 1977. Bo že držal ta datum, saj je na zadnji strani čestitka za 8. marec - dan žena, s posvetilom, da izdajatelj prvo številko poklanja njim. Zanimivo bi bilo pisati o teh prvih začetkih, vendar menim, da je za to najbolj pristojen Miro Štebe, ki je bil takrat odgovorni urednik. Osebnost se mi zdi škoda, da ta klenci Trzinca ne piše več v Odsev, saj so bili njegovi članki vsebinsko bogati, strokovno neoporečni in vedno zelo aktualni. Smo pa tudi prezrli, da naše glasilo letos obeležuje okroglo obletnico, trideset (30) let izhajanja.

Za začetek drugega obdobja lahko vzamemo kar datum prve številke: 23. december 1996, skoraj 20 let po prvem začetku. Res je bilo vmes nekaj poskusov za oživitve, vendar za nov začetek lahko jemljemo le ta datum in lahko smo veseli modrih odločitev v preteklosti, da smo obdržali naziv časopisa in da še danes izhaja in ima lahko še lepo prihodnost. Vmes se je sicer dogodilo marsikaj; uredniški odbor je bil na predlog komisije z odredbo občinskega sveta praktično ukinjen, čeprav je predhodno odstopil že sam. Glavni urednik Miro Štebe je imel

soglasno pooblastilo uredniškega odbora, da na seji občinskega sveta poda kolektivno ostavko, v kolikor bo svet sprejel omenjeno odredbo. Glavni očitki uredniškemu odboru so bili: preobširne številke in s tem povečani finančni izdatki za glasilo, najhujše pa je bilo neredno izhajanje in zamujanje. Vedno smo želeli dodati še nekaj.

Tretje obdobje označuje prihod novega urednika **Zorana Jereba**, ki urednikovanje vodi strogo profesionalno, tako v odnosu do svojih sodelavcev, kot v odnosu do delodajalcev, to je Občine Trzin. Strogo pazi, da ne prekorači proračunskih sredstev in tudi dan izhajanja je vedno 20. ali kakšen dan prej. Če časopisa ne dobimo v nabiralnike pravočasno, zagotovo to ni njegova krivda. Takšen način dela je prav gotovo všeč večini, medtem pa se nekateri občani pritožujejo nad vsebino. Toda najdete mi urednika, ki bo pisal vsem všečno. Kolikor je bralcev, toliko je kritikov, medtem ko eni hvalijo, drugi isti članek grajajo, torej objektivnost kakor za koga. Opažamo tudi, da so med največjimi kritiki sedanjih vsebin tisti, ki jim pisanje že prej ni bilo pogodu. Kaj pravzaprav hočemo? Gotovo je pri ustvarjalcih največja želja, da bi bil časopis dober, aktualen, da bi ga vsak občan rad vzel v roke. V pogovoru mi je urednik zaupal, da ima še kopice idej za izboljšavo, vendar so tu pogoji, denimo kakovostni pisci člankov, število

strani in s tem v zvezi finančna sredstva. Večina, ki sodeluje pri bogatenju vsebine, smo neprofesionalci, zato uredniku ni lahko izbirati med vsebinami in strokovnostjo, pa še kdo bi časopis izrabil kar za vsiljevanje svojih pogledov, celo žalitev. Vsekakor je dokazljiva, z argumenti utemeljena kritika dobrodošla, ne glede na to, na katerega javnega delavca se nanaša, pričakujemo pa jo lahko le od ljudi, ki so v javnem življenju širše prisotni. Primanjkuje tudi predlogov za skladnejši razvoj Trzina in boljše razumevanje med seboj. **Naredimo torej Odsev takšen, da ga bo vsak izmed nas imel za svojega. Stavimo kaj za boljši jutri nas vseh.**

Tone Ipavec

Gradivo za
junijsko
številko
Odseva
oddajte
najkasneje
do

5.
junija
2007

ODSEV

glasilo Občine Trzin

Glavni in odgovorni urednik:

Zoran Jereb

Tel.: 831 00 69, gsm: 040 835 356
zoran.jereb@siol.net

Tehnično urejanje in tisk:

GRAFIKA 2000 d.o.o.,

Kersnikova 6, Dob, 1230 Domžale

Trženje:

Jožica Valenčak

Lektoriranje (razen Uradnega vestnika):

Marija Lukan

Naklada: **1.500 izvodov**

Reklamacije glede dostave Odseva:

Zoran Pejić, tel.: 041 386 285

Glasilo izhaja enkrat mesečno
in ga brezplačno prejema
vsa gospodinjstva v Trzinu

ISSN 1408 - 4902

Obvestilo

Ministrstvo za javno upravo obvešča, da so zaradi spremembe uredbe o upravnem poslovanju, ki je začela veljati s 1. majem letošnjega leta, spremenjene uradne ure državne uprave.

Zato imajo upravne enote in območne enote davčnih uradov z izpostavami (carinskih uradov z izpostavami, območnih enot uprave RS za javna plačila, območnih geodetskih uprav z geodetskimi pisarnami, območnih uradov veterinarske uprave (razen veterinarske inšpekcije) z izpostavami, uprav za obrambo z izpostavami, izpostav uprave za zaščito in reševanje s pisarnami, centrov za socialno delo, območnih služb z uradi za delo Zavoda RS za zaposlovanje Slovenije, območnih enot in izpostav Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije ter območnih enot in izpostav Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije) spremenjene uradne ure.

Uradne ure so po novem ob ponedeljkih in torkih od 8. do 15. ure, v sredo od 8. do 18. ure, v petek pa od 8. do 13. ure. V UE Ljubljana in območnih enotah organov na njenem območju bodo uradne ure na delovnih mestih, na katerih poslovanje poteka v izmenah, naslednje: v ponedeljek, torek in četrtek od 8. do 18. ure, v sredo od 8. do 19. ure in v petek od 8. do 14. ure. V vseh UE in območnih enotah bodo uradne ure tudi vsako prvo soboto v mesecu (ali drugo, če prva pride na državni praznik ali drug, z zakonom določen dela prost dan), od 8. do 12. ure.

Ministrstvo za javno upravo

Maj je že po tradiciji praznični mesec Občine Trzin. Ne le, da v tem mesecu praznujemo občinski praznik (15. maja, na dan prve doslej znane pisne omembe Trzina, od katere nas zdaj loči že 735 let), tudi trzinska fara ima v začetku maja svoj praznik. Poleg tega pa je maj sam po sebi primeren mesec tudi za druga praznovanja in slovesnosti. V Trzinu smo se takoj po ustanovitvi občine odločili, da bomo v maju in juniju organizirali tudi kulturni festival Trzinska pomlad, ki se je medtem, podobno kot Florjanov sejem, že dodobra prijel in privablja vsako leto več obiskovalcev. Tudi od drugod, ne le iz Trzina. Tako se počasi uresničuje tudi program Turističnega društva Kanja, ki je od začetka svojega delovanja načrtovalo razvoj turizma v Trzinu zlasti z željo po turizmu, povezanem s kulturnimi in družabnimi prireditvami.

Uspešno delo TD

V zvezi s tem velja posebej poudariti, da je letos Florjanov sejem resnično uspel, saj je privabil zelo veliko obiskovalcev tudi iz okoliških občin in tako so dokončno dobili zadoščenje za svoj trud organizatorji in tudi najemniki stojnic, ki bodo naslednje leto še raje obiskali naš sejem. To pa je po mojem prepričanju izrednega pomena, saj sejem že ves čas predstavlja zelo dobro priložnost tudi za same Trzince, tako tiste prvotne kot nas priseljene, da se srečamo, družimo in kujemo svojo skupnost občanov občine Trzin.

Trzinska pomlad

K temu seveda prispevajo tudi druge dejavnosti, ki ravno tako dosegajo svoj vrh ravno v teh pomladnih mesecih. Naj bo to že omenjena Trzinska pomlad, s katero želimo Trzincem omogočiti dostop do kakovostne kulturne ponudbe v domači občini, kar je po zakonu o lokalni samoupravi in zakonu o uresničevanju javnega interesa na področju kulture tudi ena osnovnih funkcij in nalog občine. Podobno velja za ponudbo rekreativnih in športnih prireditev, saj je občina tudi na

Zadnja novica

V petek, 11. maja, smo se sestali župani občin tako imenovane Podjetne regije, ki vključuje občine Domžale, Kamnik, Trzin, Komenda, Lukovica, Mengeš in Moravce ter se opredelili do najnovejšega vladnega predloga o ustanovitvi pokrajin.

Ocenili smo, da predlog o vključitvi teh občin v Zasavsko regijo, s sedežem v Trbovljah, nima nobenih utemeljenih osnov, težko pa bi opredelili tudi kakršnekoli skupne interese, ki občine Podjetne regije povezujejo z zasavskimi občinami. Pozdravili smo predlog, da se MO Ljubljana oblikuje v samostojno pokrajina, dosedanje izkušnje povezovanja in dobri rezultati sodelovanja v okviru Podjetne regije pa dokazujejo, da bi bila povezanost teh občin v pokrajino najboljša rešitev. Tem občinam bi se lahko pridružile tudi nekatere »mejne« občine (Vodice, Dol, Šmartno pri Litiji in morda še katera), saj so nekateri župani takšen interes že izrazili. Dogovorili smo se tudi, da vse poslance Državnega zbora z našega območja pozovemo, da podprejo naša prizadevanja, saj samostojno pokrajino v okviru današnje Podjetne regije, lahko utemeljujemo z večino kriterijev, ki izhajajo iz predlagane zakonodaje. Župani smo podprli tudi pobudo, da bomo o celoviti problematiki povezovanja naših občin v prihodnje pokrajine oziroma o zahtevi po oblikovanju samostojne pokrajine »severno-ljubljanskih občin«, razpravljali tudi na skupni seji vseh občinskih svetov.

V imenu županov Podjetne regije
župan občine Kamnik **Anton Tone Smolnikar**

tem področju dolžna skrbeti za svoje občane. V zvezi s tem bi omenil tudi prizadevanje Občine Trzin, da spodbudi občane k rekreaciji z organizacijo tekmovanja za Športno značko občine Trzin. V letu 2006 je bilo namreč nekaj manj uspešnih udeležencev te akcije in, kot župan, si želim, da bi bilo ravno obratno. Da bi nas bilo vsako leto več. Občina se je tega projekta lotila ravno zato, da občanom ponudi priložnost, da res storijo nekaj zase in svoje zdravje; še posebej, ker vsi vemo, da ste mnogi zaposleni na delovnih mestih, ki zahtevajo veliko sedenja in povzročajo številne stresne situacije. Tek v naravi, nogometna ali košarkarska tekma s prijatelji in sosedi, planinski pohod ali kolesarjenje po okoliških krajih pod strokovnim vodstvom Felixov, pozimi pa smučanje na smučišču v Dolgi dolini ob strokovni asistenci članov Smučarskega društva - vse to so priložnosti, ki jih ne kaže zamuditi.

Naložbe

Ne nazadnje pa se seveda v tem času zelo intenzivno odvija tudi dejavnost občine na področju investicij. Pripravljamo se na začetek gradnje oddelka doma za starejše, čeprav so postopki v pripravi te naložbe, kot je bilo že večkrat poudarjeno, nekoliko bolj zapleteni kot ponavadi, saj gre za zgradbo, ob kateri se srečujemo in sodelujemo kar trije investitorji. Seveda vsak za svoj del zgradbe in ne kot soinvestitorji oddelka doma, kot to včasih kdo pomotoma razume. Vsem tistim, ki morda že dvomijo o gradnji oddelka doma, ker pač ni še nič videti, ali (kot je včasih slišati) celo širijo govorice, da te gradnje sploh ne bo, pa vendarle sporočilo, da se na gradnjo zelo intenzivno pri-

pravljamo, in da ni nobenega razloga za dvom o tej odločitvi.

Lotevamo pa se tudi drugih naložb, pri čemer je v zadnjih tednih občinska uprava zelo zaposlena s pripravo dokumentacij za prijave na državne razpise za sofinanciranje naložb občin v športne objekte in površine, v komunalno infrastrukturo itn. Prizadevamo si namreč, da bi vsaj do neke mere omilili posledice novega zakona o financiranju občin, ki je do naše občine, kot vemo, mačehovski. Tako da si prizadevamo, če bo le mogoče, vsaj del izgubljenih sredstev nadomestiti s sredstvi iz državnih razpisov. Upam, da bomo pri tem uspešni. **Tone Peršak**

Telefonske številke občine Trzin so:

**01/564 45 43, 01/564 45 44,
01/564 45 49 in 01/564 45 50**

Številka faksa je:

01/564 17 72

Uradne ure:

ponedeljek 8 - 14

sreda 8 - 13 in 14 - 18

petek 8 - 13

Elektronski naslov:

info@trzin.si

Domača stran na internetu:

www.trzin.si

Informacije o prireditvah in dogodkih v občini Trzin so vam na voljo tudi v občinskem informativnem središču na Ljubljanski cesti 12/f oziroma na telefonski številki **01/564 47 30**.

Brez mesarja bomo težko obudili tradicijo izdelovanja klobas

Majski pogovor sva z županom Antonom Peršakom posvetila povsem konkretnim vprašanjem, ki ste mi jih zanj posredovali vi, spoštovane bralke in bralci Odseva. Za poslana vprašanja se vam zahvaljujem, ker je tako pogovor bliže vašim pričakovanjem. S to prakso nadaljujete tudi v prihodnje, saj so najini pogovori namenjeni predvsem temu, da v njih dobite odgovore na trenutno najbolj aktualna vprašanja. Vprašanja za župana mi lahko posredujete po elektronski pošti ali po telefonu.

Kolikšno škodo so prejšnji mesec občini povzročili vandali in kdo jo bo poravnal? Ali se občina lahko kako zavaruje pred takšnimi stroški (na primer z zavarovanjem ali video nadzorom)? Ali so vandali kakšno škodo povzročili tudi občanom?

Natančnega popisa škode sicer nismo izvedli, vemo pa, da je bilo v športnem parku poškodovanih dvanajst luči, popravilo vsake pa bi stalo približno sto evrov. Razbito je bilo tudi korito pitnika, novo pa stane kakšnih dvesto evrov. Ker so poleg tega skoraj vsak vikend razbiti tudi koši za smeti, nekajkrat pa so bile prevrnjene že tudi kabine s kemičnimi WC-ji, je škoda zaradi vandalizma vsak mesec za več kot tisoč evrov, v celem letu pa je škoda za kakšnih petnajst do dvajset tisoč evrov. Zavarovanje v tem primeru ni najbolj učinkovita rešitev, saj določenih stvari zaradi izpostavljenosti sploh ni mogoče zavarovati, če pa je to že mogoče, so zavarovalne premije zelo visoke. Razbite luči bomo sicer zamenjali, vendar za manj estetskimi in posledično cenejšimi. O tem, da bi vandali škodo povzročali tudi občanom, v zadnjem času ni slišati, v preteklosti pa se je tudi to že dogajalo. Seveda pa dopuščam možnost, da nas občani o svoji škodi sploh niso obvestili, ampak so jo prijavili le na policiji oziroma zavarovalnici

Kaj pa videonadzor - bi probleme z vandalizmom kaj zmanjšal?

Tudi o videonadzoru že razmišljamo in verjetno ga bomo morali kmalu (vsaj na določenih mestih) tudi vzpostaviti, čeprav je z njim povezanih cel kup težav. Prva je ta, da je videonadzor učinkovit le, če nekdo ves čas spremlja dogajanje na kamerah. Za nadzor objektov, ki so v temi (recimo športni park), pa bi potrebovali celo infrardeče kamere. Drugi problem je v tem, da video nadzor povsod, kjer je uveden, spremljajo določeni pomisleki zaradi poseganja v zasebnost ljudi. Po tretji strani pa posnetki videonadzornega sistema pog-

Anton Peršak: »Na izgradnjo novega glavnega vodovoda se že pripravljamo. Pričakujem, da bomo nov vodovod dobili najkasneje v petih letih. Vrednost tega projekta ocenjujemo na približno do milijon evrov.«

sto sploh nimajo dokazne vrednosti. Čeprav izgradnja in vzdrževanje videonadzornega sistema nista poceni, se bomo, kot kaže, za to investicijo prej ali slej morali odločiti.

Kar nekaj občanov se zanima za najem varovanega stanovanja, ki bodo zgrajena ob domu za starejše občane. Lahko poveste, kdo bo oddajal ta stanovanja, po kakšnih merilih bo izbiral najemnike in kakšna je običajno višina najemnine?

Bistveno, kar je pri tem treba vedeti, je to, da bo ta stanovanja v naši občini gradil nepremičninski sklad Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje (ZPIZ). Ta sklad bo tudi lastnik teh stanovanj in jih bo dajal v najem. Praksa kaže, da ta stanovanja najraje najemajo ljudje iz okolja, v katerem so ta stanovanja zgrajena, zato se gradijo v manjšem številu in na številnih lokacijah, ne samo v večjih mestih. Nedvomno bo za naša stanovanja nekaj interesa tudi med prebivalci MO Ljubljana, ampak sklad vedno daje prednost domačinom. Pomembno je tudi to, da se varovana stanovanja lahko samo najame (kupiti jih ni mogoče), saj samo tako ohranjajo svojo funkcijo. Praviloma so zgrajena ob domovih za starejše občane, da uporabniki teh stanovanj lahko koristijo tudi oskrbo, ki je na voljo v teh domovih. **Pripis urednika:** Podrobnejše informacije o tem, kakšna bodo merila za najem teh stanovanj in kolikšne bodo

najemnine, bom skušal pridobiti do junjske številke Odseva.

Občane zanima tudi, kako napredujejo pogovori z lastnikom podjetja, ki s svojo dejavnostjo ovira promet na stranskem kraku Jemčeve ceste (od Jan bara proti Jemčevi cesti). Ali obstaja kakšna možnost, da bi to cesto nekoliko prestavili?

S tem problemom smo dobro seznanjeni in se z njim ukvarjamo že zelo dolgo. Težava je v tem, da dejavnost tega podjetja zahteva veliko manevriranja tudi po cesti, saj ima podjetje del svojega zemljišča tudi na drugi strani ceste. Ulico oziroma cesto pa je zelo težko prestaviti, ker parcelna situacija tega ne omogoča, če pa bi nam to že uspelo, bi bila ta cesta zelo zavita. Po drugi strani bi ta projekt za občino predstavljal tudi relativno velik strošek, čeprav občina pri tem ni »nič kriva«. Z vodstvom podjetja se pogovarjamo tudi o možnosti, da bi se podjetje preselilo na nadomestno lokacijo, čemur v podjetju sicer ne nasprotujejo, vendar poudarjajo, da bi jim to predstavljalo velik strošek, ki ga ne zmorejo. Skratka, tu se pojavlja cela vrsta problemov, s katerim se sicer ukvarjamo in iščemo rešitev, vendar je zaenkrat še ni smo našli.

Občani so pohvalili postavitev opozorilnega merilnika hitrosti na Jemčevi cesti, vendar opozarjajo, da ni posebno učinkovit. Zato →

jih zanima, ali bi lahko učinke tega merilnika kako povečali - morda bi lahko to storili z bolj učinkovitimi hitrostnimi ovirami?

Ta merilnik hitrosti je namenjen predvsem temu, da bi na prehitre voznike deloval kot nekakšna vest, vendar na določen odstotek voznikov nima zelenega vpliva. Z istim namenom smo tudi Jemčevo cesto uredili s kockami, ki povečujejo hrup in tresljaje pri vožnji ter s tem prisilijo voznike k počasnejši vožnji, zato je nanjo sedaj težko dodajati hitrostne ovire. Ker pa bomo to očitno morali storiti, se na to že pripravljamo. Po izkušnjah iz Mlak se bodo zaradi tega takoj pojavile pritožbe najbližjih sosedov zaradi vibracij, ki nastajajo ob hitrostnih ovirah, vendar druge rešitve ne vidim. Umeščanje hitrostnih ovir v prostor je namreč zelo težavno in tudi nevhvaležno.

Marca je Turistično društvo pripravilo posvet na temo kranjske klobase, po kateri je bil Trzin včasih zelo znan. Na kakšen način bi pri projektu obuditev tega dela trzinske tradicije in njeni vključitvi v trzinsko turistično ponudbo lahko sodelovala občina - morda bi lahko poskrbela za to, da bi ta projekt dobil ustrezno strokovno podlago?

Ker se zaščita in promocija kranjske klobase načrtuje kot vseslovenski projekt, menim, da bi bilo najbolj smiselno, da se tudi mi vključimo v ta projekt in v njem iščemo svoje mesto glede na to, da je Trzin eden izmed virov kranjske klobase. Sicer pa je pri tovrstnih projektih pomembno, da je za njimi tudi ekonomski interes. Za obuditev te dediščine bi moral torej obstajati nek nosilec (na primer kakšen mesar), ki ima interes, da bi to klobaso izdeloval in prodajal. Občina in Turistično društvo bi mu pri tem seveda lahko pomagala, težje pa si predstavljam, da bi ta projekt sama tudi nosila. Poglejte, za idrijsko čipko in žlikrofi stojijo ljudje, ki od tega živijo, po strokovni plati in s pomočjo pri promociji pa jih (če je treba) lahko podpira tudi občina. Menim, da bi se morali na tak način zaščititi naše tradicije lotiti tudi pri nas.

Občinski svetnik Milan Karč je v prejšnji številki Odseva opozoril na to, da bi bilo treba salonitne vodovodne cevi čim prej zamenjati z novimi. Koliko trzinskega vodovoda je še iz salonitnih cevi, do kdaj bi jih lahko zamenjali z novimi in koliko bo to stalo?

Če gledamo bruto količino, imamo salonitnih vodovodnih cevi še relativno veliko, saj je iz salonitnih cevi tudi glavni cevovod od črpališč do Trzina, medtem ko so cevi manjših premerov (sekundarni vodi) povsem plastične, saj te cevi zamenjujemo hkrati z drugimi infrastrukturnimi deli. Sicer pa salonitni vodovod ni najbolj sporen iz zdravstvenih razlogov, pač pa zaradi izgub vode. Na notranji strani cevi nastane namreč obloga iz vodnega kamna, zato voda ni v neposrednem stiku s cevjo, pa četu-

Projekt »Trzinska klobasa« podpira tudi kmetijski minister

Za najnovejše informacije o tem, kako napredujejo prizadevanja za obuditev trzinske mesarske tradicije, še zlasti pa izdelovanja kranjskih klobas, sem prosil tudi Jožico Valenčak, predsednico Turističnega društva Trzin.

Povedala je, da se zbiranje dokumentacije o trzinskem mesarstvu in s tem povezano predelavo mesa in izdelovanje klobas nadaljuje. »Gre za dokumentacijo, ki bo pomembno prispevala tudi h geografski opredelitvi »kranjske klobase«, katere pobudnik je GIZ Meso in mesni izdelki. Zato si želimo, da bi na osnovi slovenske zakonodaje, usklajene z evropsko uredbo, pričeli s postopkom zaščite imena »Trzinska klobasa«. Vloga za registracijo zahteva številne dokumente, podatke pa je pripravil član našega društva gospod **Ljubo Arsov**. Strinjam se, da mora biti za tem projektom tudi ekonomski interes, poleg tega pa tudi strokovna usposobljenost in pripravljenost naših gostincev, da trzinsko klobaso vključijo v svojo ponudbo. Pomoč Občine Trzin pa pričakujem predvsem pri finančni podpori projekta in pri promocijskih aktivnostih,« pravi Valenčakova in dodaja, da je projekt podprl tudi kmetijski minister **Iztok Jarc**, ki je obiskal letošnji Florjanov sejem. »Ko smo mu ta projekt natančneje predstavili, nam je obljubil podporo kmetijskega ministrstva pri nadaljnjih prizadevanjih in nas povabil na razgovor. Seveda bomo trzinsko javnost o nadaljnjem razvoju tega projekta sproti obveščali,« je še povedala predsednica Turističnega društva.

di bi bila, voda zaradi tega ne bi bila onesnažena. Azbest je namreč škodljiv v obliki prahu, ki ga vdihavamo. Ampak ne glede na to, je azbestne vodovodne cevi vsekakor treba zamenjati. Občina se v sodelovanju z JKP Prodnik na izgradnjo novega glavnega vodovoda že pripravlja. Ker projekt sprem-

ljajo tudi zemljiške zadeve (potrebna so soglasja lastnikov zemljišč), bodo priprave zahtevnejše od same gradnje, vseeno pa pričakujem, da bo projekt dokončan najkasneje v petih letih. Vrednost tega projekta pa ocenjujemo na približno do milijon evrov. Besedilo in foto: **Zoran Jereb**

Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja Občinskega sveta Občine Trzin na podlagi Zakona o medijih (Ur.list RS, št. 35/01, 62/03) in 19.člena Odloka o zagotavljanju obveščanja javnosti o delu Občine Trzin in glasilu občine Trzin (Ur. vestnik Občine Trzin, št. 4/05) objavlja

JAVNI RAZPIS ZA IZBIRO GLAVNEGA IN OGOVORNEGA UREDNIKA JAVNEGA GLASILA OBČINE TRZIN - ODSEVA

Za glavnega in odgovornega urednika je lahko imenovan kandidat, ki poleg zakonskih pogojev izpolnjuje še naslednje:

- da je državljan Republike Slovenije oziroma ima izkaz o aktivnem znanju slovenskega jezika, če ni državljan Republike Slovenije,
- da ima najmanj VI. stopnjo izobrazbe družboslovne smeri,
- da je poslovno sposobna oseba, ki ji ni izrečena prepoved opravljanja poklica, dejavnosti ali javnega nastopanja,
- da je seznanjen z delovanjem področja lokalne samouprave,
- da je seznanjen z delovanjem Občine Trzin,
- poznavanje Trzina.

Glavni in odgovorni urednik ne more biti oseba, ki po Ustavi in po zakonu uživa imuniteto. Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati z izkušnjami iz uredniškega dela.

Od kandidata za glavnega in odgovornega urednika med drugim pričakujemo, da ob prijavi na razpis predloži programsko zasnovano glasilo (z upoštevanjem zagotovljenih finančnih sredstev v proračunu Občine Trzin za leto 2007), ki mora vsebovati tudi vsebinski načrt rubrik Odseva in zagotovila o zadostnem številu stalnih sodelavcev. Sama programska zasnova bo poglobljeno merilo za izbor urednika.

Izbrani kandidat bo imenovan za dobo dveh let.

Ponudbe z ustreznimi dokazili in kratkim življenjepisom morajo kandidati poslati v zaprti ovojnici z opombo »Za javni razpis - Odsev«, in sicer najkasneje do **29.05.2007**, na naslov: **Občina Trzin, Mengeska cesta 22, 1236 Trzin**.

Kandidati bodo o izboru obveščeni najkasneje v 8 dneh po sprejeti odločitvi.

Za morebitne dodatne informacije v zvezi z objavo, prosimo, pokličite po tel. 01/564-45-44.

Namen inšpekcije ni kaznovanje, ampak nadzor nad spoštovanjem zakonov

Približno leto dni je že minilo, odkar je šest občin Podjetne regije ustanovilo skupni Medobčinski inšpektorat, ki ima sedež v Trzinu. V tem letu so imeli inšpektorji že precej dela, o tem, kako ocenjujejo svoje dosedanje delo in odzive občanov, pa smo se pogovarjali z vodjo inšpektorata Ireno Karčnik.

Ste vodja Medobčinskega inšpektorata in redarstva, ki so ga ustanovili občinski sveti kar šestih občin. Kaj nadzira ta organ?

Delovanje Medobčinskega inšpektorata temelji na določbah odloka o ustanovitvi Medobčinskega inšpektorata, ki je bil ustanovljen kot organ skupne občinske uprave za izvrševanje upravnih nalog na področju inšpekcijskega nadzorstva in občinskega redarstva za območja občin Trzin, Komenda, Lukovica, Mengeš, Moravče in Vodice za izvajanje nadzora na področjih, ki jih urejajo materialni predpisi občin ustanoviteljic, to je občinski odloki, skladno z veljavno zakonodajo.

Kaj konkretno določajo občinski odloki, ki najpogosteje zadevajo občanov vsakdan?

Tu gre predvsem in najpogosteje za sankcioniranje nedovoljenih posegov v občinske ceste, za ravnanje s komunalnimi odpadki (sežiganje, odlaganje ...) ter javni red in mir.

Kako vam uspeva organizirati vaše in redarsko delo glede na večje število občin in veliko območje nadzora?

Nadzor v Medobčinskem inšpektoratu trenutno izvajamo trije zaposleni: sama kot občinski inšpektor, predstojnik inšpektorata in redarske službe ter prekrškovni organ šestih občin ustanoviteljic ter dva redarja. Redna delovna obveznost inšpektorata za vsako občino je po trenutnih določilih dogovora o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih enaka za vse občine ustanoviteljice. Narava inšpekcijskega dela je takšna, da ni mogoče predvidevati oziroma planirati vnaprej, kakšno število inšpekcijskih pregledov, ukrepov, izrečenih glob v prihodnjem mesecu bo opravljeno ali izdano. Planiramo pa redne redarske obhode po posameznih občinah, predvsem tam, kjer so pereči problemi na področjih nepravilnega parkiranja.

Katera vsebinska področja so prioriteta pri vašem delu?

Področja dela, s katerimi se srečujemo na inšpektoratu, se med seboj prepletajo in si, tudi na podlagi zakonski določb, predpisa-

no sledijo. Obenem je vsaka prijava ali obvestilo občana zanj prioriteta. Zato na inšpektoratu vse zadeve enako obravnavamo, prednostno pa tiste, ki bi posledično pomenile večjo materialno ali ekološko škodo.

Kako so občani sprejeli to službo?

Menim, da je življenje v urejenem okolju cilj slehernega občana, zato je bila tudi vzpostavitev te službe na področju vaše občine pozdravljena z velikimi pričakovanji. Občinski inšpekcijski organ je lahko tudi veliko bližji občanom, kakor so lahko istovrstne državne službe.

V kakšnem smislu bližji in zakaj?

Državni inšpektorji nadzirajo zakone in podzakonske akte, ki so splošni in enotni za vso državo, občinski inšpektorji pa so lokalno blizu občanom in nadzirajo občinske odloke, ki so specifični za občinski prostor in urejajo lokalno problematiko.

Na katerih področjih je največ problemov? Ali so glede na problematiko občine med seboj primerljive?

Večinoma se vse občine ukvarjajo s podobnimi zapleti na področju graditve objektov, kjer investitorji gradijo v neskladju z izdanimi upravnimi dovoljenji ali pa celo pred njihovo pridobitvijo. Tudi pri interpretaciji pogojev za gradnjo enostavnih objektov brez gradbenega dovoljenja se pogosto zaplete. Na videz enostavni postopki investitorjem v praksi povzročajo precej težav. Naslednji sklop problemov predstavlja nadzor občinskih cest, kjer včasih tudi samovoljno poseganje nekaterih občanov povzroča velike stroške občinam, ostalim uporabnikom pa slabo voljo. Nobene občine tudi ni moč obiti, ko govorimo o še ve-

Od aprila je služba Medobčinskega inšpektorata bogatejša za službeno vozilo, ki že na daleč opozarja, čemu je namenjeno in bogatejša za prostorsko razvejano področje zagotovo olajšalo delo redarjev. (foto: Zoran Rink)

dno neosveščenem ravnanju z okoljem in naravo. Kljub organiziranim čistilnim akcijam ter naporom komunalnih služb je divje odlaganje odpadkov izven za to namenjenih prostorov še vedno pereč problem. Nenazadnje pa nobena izmed občin ustanoviteljic ne more več obiti problema pomanjkanja parkirnih prostorov ter posledično parkiranja na mestih, ki niso temu namenjena.

Kmalu bo eno leto, odkar ste pričeli organizirati to službo. Kako ocenjujete dosedanje uspešnost svojega dela?

V prvem letu po ustanovitvi inšpektorata je bilo treba službo najprej postaviti na noge. Enako kot je Občina Trzin ob ustanovitvi pred leti začinjala popolnoma na novo, tako smo tudi mi orali ledino. Pred začetkom vodenja konkretnih postopkov s področja inšpekcijskega in redarskega nadzora smo si morali priskrbeti nujno opremo za delo ter dostope do vseh uradnih baz podatkov, ki jih pri svojem delu potrebujemo. Za čim hitrejšo vzpostavitev pogojev za delo smo si pomagali z izkušnjami drugih podobnih organov, vendar so tudi ostale inšpekcijske in redarske službe, ki delujejo na področju več občin, še relativno mlade. Obenem so nas že v teh prvih mesecih delovanja doletele korenite spremembe na področju zakonodaje. Tik pred koncem leta je bil po burnih razpravah sprejet nov zakon o občinskem redarstvu, ki bo obseg našega dela temeljito spremenil. Enako so spremembe na področju prekrškov povečale pristojnosti prekrškovnih organov pri kršitvah s področja mirujočega prometa. Iz dneva v dan se torej pred nas postavljajo nove naloge in izzivi, vendar menim, da je že kar nekaj stvari uspešno za nami.

Kakšno pomoč lahko občani pričakujemo od te službe? V katerih primerih se občan lahko obrne na vas?

Po zakonu mora inšpektor obravnavati vse prijave, pritožbe, sporočila in druge vloge v zadevah iz svoje pristojnosti, razen če obstaja sum, da so prijave neresne oziroma lažne. Ob tej priložnosti bi želela poudariti, da narava inšpekcijskega in redarskega dela narekuje čim večjo prisotnost uradnih oseb na terenu, zato je količina uradnih ur inšpektoratov tudi temu prilagojena. Občanom svetujem, da se na naš organ obračajo pisno, in sicer na naslov sedeža organa na Mengeški 9 v Trzinu ali na elektronski naslov inspektorat@trzin.si Prijave o kršitvah so lahko tudi anonimne, čeprav je bojazen →

tu odveč, saj je inšpektor dolžan varovati tajnost vira prijave.

Kako se občani odzivajo na vaše ukrepe (obveščanje, plačilni nalogi, odločbe)? Ali je veliko pritožb na vaše delo?

V dogovoru z občinami smo na inšpektoratu začetek svojega dela usmerili v svetovanje in preventivno delovanje. Vendar se morajo občani obenem zavedeti, da sta inšpekcija in redarstvo ob ugotovljenih kršitvah predpisov zavezana izvajati vse ukrepe, ki jih zakon predpisuje. Seveda pa vsaka sprememba povzroči odzive.

Ali ste pri svojem delu dosledni ali morda v kakšnem primeru tudi odstopite od kaznovanja?

Kot sem že omenila, potek postopkov dosledno določa zakon, inšpektor pa ima le

to možnost, da v okviru zakonodajnih možnosti določa sorazmernost ukrepa. Če inšpektor pri opravljanju nalog inšpekcijskega nadzora odkrije nepravilnosti in omeni, da je glede na pomen dejanja opozorilo zadosten ukrep, ima pravico, da najprej le ustno opozori na nepravilnosti ter na njihove posledice in določi rok za njihovo odpravo. V kolikor v določenem roku nepravilnosti niso odpravljene, izreče inšpektor druge ukrepe v skladu z zakonom.

Dosedanje izkušnje v občini Trzin v primerjavi z ostalimi petimi?

Opažamo, da so občani občine Trzin izredno dejavni pri soustvarjanju dogajanja v svoji občini, zato sem prepričana, da bomo vedno našli sogovornike za konstruktivno reševanje bodočih problemov v vaši občini.

Kaj bi želeli povedati, česar vas nisem vprašala, pa bi bilo dobro o tem obvestiti krajanje?

Namen naše službe nikakor ni kaznovanje občanov, pač pa je to le skrajni argument, s katerim skušamo vzpostaviti stanje, v katerem bomo vsi lažje bivali drug poleg drugega. Postavljena pravila imajo svoj smisel samo, dokler so dosledno upoštevana in enaka za vse občane.

Ob prvem srečanju sem imela vtis, da bo moja sogovornica nežna in občutljiva mlada gospa, a sem se krepko uštelala. Resnica je povsem drugačna - je odločna, samozavestna in še kako prepričljiva. To izpričujejo tudi njeni odgovori na zastavljena vprašanja.

Meta Železnik

Predstavitve občinske uprave Občine Trzin (3)

Tajnica uprave - Nuša Barlič

V tokratnem, tretjem članku, ki so namenjeni predstavitvi trzinske občinske uprave, vam predstavljamo tajnico občinske uprave Nušo Barlič, pri kateri se v večini primerov začnejo opravki, ki jih imate občani na Občini.

Organizacija dela občine kot organa javne uprave mora zagotavljati strokovno, učinkovito,

uskaljeno ter transparentno izvrševanje vseh nalog v njeni pristojnosti, saj bo le tako usmerjena k uporabnikom, hkrati pa se mora obnašati gospodarno ter strmeti k poslovni odličnosti, enako kot to velja za gospodarske subjekte.

»Delo, ki ga opravljam kot tajnica uprave, obsega naloge glavne pisarne, kot jo opredeljuje uredba o upravnem poslovanju, te pa so vezane na naloge vložišča, sprejemne in informacijske pisarne, evidentiranje zadev, dosjejev, dokumentov in odpravnih ter varovanje dokumentarnega gradiva. V okviru organa skrbim za enotno vodenje evidenc o zadevah, dosjelih in dokumentnih preko programa za vodenje pisarniškega poslovanja. Moje delo predstavlja nekakšen »servis« zaposlenim v upravi. Poleg tega delo posega tudi na področje civilne zaščite, ki ji nudim administrativno - tehnično pomoč. Kot tajnica uprave sem zadolžena tudi za vodenje dela kadrovskih zadev. Opravljam pa še vrsto drugih nalog, ki so pomembne predvsem za nemoteno delo zaposlenih,« pravi Nuša Barlič.

Tesnejše sodelovanje z državnimi institucijami

»Predpisi, ki urejajo področje dela, so zakoni, podzakonski akti ter interni akti organa (zakon o splošnem upravnem postopku, zakon o arhivskem gradivu, zakon o dostopu do informacij javnega značaja, zakon o

upravnih taksah, zakon o poštnih storitvah, zakon o elektronskem podpisu, uredba o upravnem poslovanju, pravilnik o vodenju evidence o upravnem postopku, pravilnik o izvrševanju uredbe o upravnem poslovanju itn.). Kdorkoli, ki je ali opravlja delo tajnice oziroma poslovne asistentke, kot izraz pogosteje uporabljajo v zasebnem sektorju, ve, da to delo zahteva širok spekter znanja s področij, kot so javna uprava, podjetništvo, izobraževanje, delovna zakonodaja, zdravstveno in pokojninsko zavarovanje, pa tudi komunikacijske veščine in znanje psihologije idr. Delo je mnogokrat stresno, vendar je zadovoljstvo ob uspešno opravljenih nalogah toliko večje,« pravi Barličeva in dodaja, da bi si pri svojem delu želela tesnejšega sodelovanja med državnimi institucijami (ZPIZ, ZZSZ, UE, CSD, DURS), s katerimi bi si občina izmenjavala podatke, ki jih potrebuje pri izvajanju nalog iz svoje pristojnosti. »Predvsem gre tu za problematiko dostopa do baz podatkov. Procedura za dostop je lahko zelo zapletena, in čas, da dejansko pridobiš podatke, predolg, čeprav smo v dobi e-uprave. Potem je tu še nekompatibilna programska oprema, ki močno otežuje ali celo onemogoča ta dostop. Država je upravnim enotam zagotovila sredstva za nakup enotne programske opreme za vodenje pisarniškega poslovanja (Lotus Notes), medtem ko so se občine morale znajti same.«

Kaj se da urediti na Občini in česa se ne da?

Pri svojem delu z občani Nuša Barlič ugotavlja, da je med njimi še veliko takih, ki ne razlikujejo med organi državne uprave in lokalno skupnostjo. Zato v nadaljevanju podaja nekaj pojasnil na najpogostejša vprašanja s področja pristojnosti v posameznih zadevah, in sicer:

- overitve raznih listih izvajajo notarji ali Upravna enota,
- za prijavo (oziroma odjavo) bivališča in izdajo potrdila o bivališču, izdajo vozniškega in/ali prometnega dovoljenja, osebne izkaznice, potnega ali rojstnega lista, delavske knjižice ter za registracijo in/ali prepis vozila, pridobitev gradbenega ali uporabnega dovoljenja je pravi naslov Upravna enota,
- dohodninske napovedi se oddajajo na Davčni upravi,
- vlogo za otroški dodatek oddate na Centru za socialno delo,
- obvezno zdravstveno zavarovanje za zaposlene urejate na Zavodu za zdravstveno zavarovanje,
- brezposelnost prijavite na Uradu za delo,
- zemljiškoknjižne izpiske pridobite na Okrajnem sodišču- Zemljiški knjigi,
- za mapne kopije, načrte parcel in pridobitev hišne številke je pravi naslov Geodetska uprava,
- za prijavo prireditve pa Policijska postaja, Občino pa je potrebno o nameravani izvedbi prireditve pisno obvestiti.

Vse izpostave omenjenih organov so v **Domžalah**.

Sodelovanje z mediji

Poleg tega pa Nuša Barlič sodeluje tudi pri Odsevu, saj pripravlja napovednik prireditve v organizaciji trzinskih društev in podjetij. Ker ob delu in domačih obveznostih tudi študira na Fakulteti za družbene vede, mora večkrat zavrtni prijazno povabilo predstavnikov društev za udeležbo na njihovih prireditvah. »Naj mi ne zamerijo,« pravi in se ob tej priložnosti obrača na društva s prošnjo, da ji v bodoče redno sporočajo termine prireditve, za katere želijo, da jih uvrstimo v Napovednik, in sicer do dogovorjenega roka.

Nuša Barlič in Zoran Jereb

Po petdesetih letih spet stopa v ospredje energetika

Prvo polovico prejšnjega stoletja je zaznamovalo neprijazno obdobje dveh svetovnih vojn. Obe sta terjali strahoten davek, največjega prav na evropskih tleh. Ljudje so si po koncu druge svetovne vojne želeli boljšega življenja in na prvo mesto postavljali mirno sožitje, ki bi - kljub dotedanjim velikim napetostim - omogočilo ustvarjanje in sodelovanje med narodi.

Francoski zunanji minister **Robert Schuman** je maja 1950 izjavil, da je združena Evropa pogoj za svetovni mir. Predlagal je, da ga začnemo graditi z oblikovanjem skupnega trga za premog in jeklo. Odziv na njegov predlog je bil pozitiven, saj je šest držav (Belgija, Francija, Italija, Luksemburg, Nemčija in Nizozemska) v letu 1951 podpisalo pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo, ki je začela veljati v letu 1952.

Naslednja pomembna prelomnica je bilo leto 1957, ko sta bili podpisani pogodbi o Evropski gospodarski skupnosti (EGS) in ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo - Euratom. Pogodbi sta znani pod imenom Rimska pogodba in sta začeli veljati že v naslednjem letu. S tem je začel nastajati skupni evropski notranji trg, ki temelji na prostem pretoku blaga, oseb, storitev in kapitala. Vzpostavljena je bila tudi carinska unija.

Skozi desetletja gospodarskega sodelovanja in povezovanja so narodi Evrope spoznavali, da kulturne, zgodovinske, razvojne in druge razlike lahko povezujejo in bogatijo skupni prostor. Z upoštevanjem raznolikosti ter medsebojnimi spoštovanjem so bili uspehi povezovanja vidni, zanimanje za združevanje se je krepilo in tako so se vrata povezave postopoma odpirala novim in novim članicam. V sedemdesetih letih

Dr. Romana Jordan Cizelj: »Po petdesetih letih v Evropi spet stopajo v ospredje tiste teme, s katerimi se je začelo sodelovanje evropskih držav - energetika in z njo povezana varna dobava energentov.«

(foto: arhiv R. J. Cizelj)

so se ustanovnim članicam pridružile Danska, Irska in Velika Britanija, v osemdesetih pa Grčija, Španija in Portugalska. V letu 1992 je bila podpisana pogodba o Evropski uniji (EU), katere cilj je bil skupni evropski trg nadgraditi v politično in monetarno unijo. Hkrati je bil okrepljen demokratični način odločanja na evropski ravni, saj je z uvedbo postopka soodločanja dobil Evropski parlament enakovredno vlogo, kot jo ima Svet EU. V devetdesetih letih so se Uniji pridružile še Avstrija, Švedska in Finska, v letu 2004 pa v največji širitvi doslej deset novih članic, med njimi tudi Slovenija.

Proces razvoja in nadaljnega širjenja se s tem ni končal. V letošnjem letu je Unija

pridobila še dve novi članici, Romunijo in Bolgarijo, širitveni proces pa tudi v prihodnje ostaja odprt, in interes med nečlanici po nadaljnjem združevanju ostaja velik. Prav širitvena politika Evropske unije ostaja ena izmed najuspešnejših skupnih evropskih politik.

Pol stoletja pogodbe Euratom je na poseben način obeležil tudi Odbor za industrijo, raziskave in energetiko v Evropskem parlamentu. Temu je namenil več tematskih razprav ter pripravil poročilo, o katerem bo potekala razprava in glasovanje na plenarnem zasedanju parlamenta v začetku maja. Tudi sama sem kot »poročevalka v senci« sodelovala v ožji delovni skupini za pripravo poročila. Odbor je poudaril prednosti, ki jih je skupno razvijanje miroлюбne uporabe jedrske energije prineslo evropskim državljanom in državljanom. Med drugim so prav na podlagi te pogodbe nastali prvi evropski okoljski standardi ter se začeli razvijati prvi evropski skupni raziskovalni programi. Ker bo jedrska energija v prihodnosti zagotovo ostala del evropske energetske mešanice, poslanci opozarjamo tudi na naloge, ki jih terja razvoj jedrskega programa. Med najpomembnejše smo uvrstili odpravo demokratičnega deficita in zahtevali večjo vlogo Evropskega parlamenta pri odločitvah s področja miroлюбne uporabe jedrske energije. Po vsebini enakovredna pa je zahteva, da se na evropskem nivoju oblikujejo skupni jedrski varnostni standardi.

Po petdesetih letih je torej Evropa med svoje vodilne teme spet uvrstila tiste, s katerimi je začela skupno sodelovanje - energetiko in z njo povezano varno dobavo energentov.

Dr. Romana Jordan Cizelj,
poslanka v Evropskem parlamentu

Zaključena druga faza vzpostavitve mreže pešpoti v LUR

RRA LUR je zaključila drugi del vzpostavitve in vzdrževanja regionalnih pešpoti v naši regiji. Večina terenskih ogledov poti je že opravljena in se že pripravljajo karte za informacijske table, ki jih bodo izdelali na Geodetskem zavodu Slovenije. Že od začetka projekta potekajo tudi usklajevanja s sodelujočimi občinami glede lokacij za postavitev informacijskih tabel, počivališč in kažipotov.

Mreža poti v Ljubljanski urbani regiji (LUR) je sicer gosta, vendar slabo pregledna, poleg tega pa ni na voljo preglednega zemljevida krožnih poti ali vodnika z njihovimi opisi. Zato se je RRA LUR odločila za izvedbo projekta Mreža pešpoti v regiji. V letu 2004 je bila pripravljena zasnova mreže regionalnih poti, septembra 2006 pa se je začelo vzpostavljanje in vzdrževanje regionalnih poti na območju občin Borovnica, Dobrepolje, Dol pri Ljubljani, Domžale, Ivančna Gorica, Kamnik, Mestna občina Ljubljana, Medvode in Trzin. Namen projekta je oblikovati enotno mrežo regionalnih poti v LUR, kar bo pripomoglo k prepoznavnosti regije v Sloveniji in širše. Poti bodo povezane s turisti-

čno ponudbo, poskrbljeno pa bo tudi za dobro označitev in pohodnikom prijazno opremo poti ter informacijsko gradivo (vodnik, informacijske table).

Sedaj so vsi predstavniki posameznih občin, ki so vključene v projekt, lokacije uskladili. Sama izvedba označitve poti bo usklajena z lokalnimi planinskimi društvi, Planinsko zvezo Slovenije ter lokalnimi turističnimi in športnimi društvi, s katerimi dogovori že potekajo.

K sodelovanju pri projektu je bilo povabljen tudi Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Ljubljana. Na podlagi dogovorov s predstavniki društva bodo informacijske table prilagojene slabovidnim, in sicer z ustrežno vrsto pisave, velikostjo črk in barvami. V drugi fazi projekta so se pogovori o možnostih nadgradnje projekta za potrebe slabovidnih nadaljevali. Ena od možnosti je prilagoditev nekaterih odsekov poti v bližini naselij z dvigom robov ali uporabo različnih materialov ob robovih. V zadnji fazi projekta bo nameščena vsa predvidena oprema ob poteh ter natisnjen vodnik.

RRA LUR

Trzinska agencija Banke Koper se je preselila na novo lokacijo

Trzinska agencija Banke Koper se je 19. aprila z dosedanje lokacije preselila v nove in večje prostore na Planjavi 4a. V trzinski agenciji, ki deluje v okviru poslovne enote Ljubljana, je komitentom na voljo celotna ponudba Banke Koper, ob osnovni, kot sta odprtje in vodenje transakcijskih računov (tako poslovnih kot osebnih), pa ponujajo še vrsto drugih produktov in storitev.

Podjetjem in zasebnikom so na voljo različne vrste posojil in garancij. Poslovni partnerji Banke Koper lahko izbirajo med posojili v različnih valutah, za perspektivna in hitro rastoča podjetja in zasebnike pa je pomembno tudi dobro sodelovanje Banke Koper z občinami, raznimi skladi, razvojnimi centri, območnimi obrtnimi zbornicami in drugimi institucijami, ki sodelujejo pri gospodarskem razvoju. Njihovo ponudbo, ki je na voljo tudi v Trzinu, sestavljajo še različni paketi, ki združujejo več storitev hkrati in prinašajo različne ugodnosti. Občanom so tako na voljo družinski, malim podjetjem in zasebnikom pa poslovni paketi. Prednosti, ki jih takšni paketi ponujajo, so različne ugodnosti pri vodenju računa, članarini za plačilne kartice blagov-

Trzinski župan Anton Peršak in predsednik uprave Banke Koper Vojko Čok ob odprtju novih prostorov Banke Koper

Banka Koper s 1.250 evri podprla trzinsko knjižnico

Kot je ob takšnih priložnostih običajno, se je tudi Banka Koper odločila, da z donacijo podpre lokalno okolje, v katerem bo delovala. S tem namenom je trzinska knjižnici podarila ček za 1.250 evrov.

ne znamke Activa, najmanj posojil oziroma odobritvah kreditnih linij, za pravne osebe pa tudi nižja nadomestila ter brezplačen najem vrečk za dnevno-nočni trezor.

Njihovi komitenti lahko pridobijo navadne, zlate ali poslovne plačilne kartice sistema Activa - najbolj razširjene in uporabljene plačilne kartice v Sloveniji, ki imajo v kombinaciji s sistemi MasterCard ali Visa, tudi mednarodno veljavo. Prav tako trzinska agencija sklepa tudi osebne in poslovne pogodbe za elektronsko bančno poslovanje (i-Net Banka), posreduje premoženjske in avtomobilске zavarovalne storitve ter ponuja klasične in alternativne oblike varčevanj, kot so denimo vzajemni skladi. Ti so v zadnjem času še posebej zanimivi,

saj so komitentom na voljo tudi tuji vzajemni skladi krovnega sklada Sanpaolo International Fund. V njeni ponudbi so tudi leasing storitve, ki jih posreduje hčerinska družba banke Finor.

Banka Koper je znana tudi po tem, da zna prislunhiti gospodarskemu utripu ožjega in širšega okolja, v katerem deluje. Zato financira najrazličnejše lokalne, regionalne in državne razvojne projekte.

Posebna ponudba za občane in pravne osebe

Ob tej priložnosti je Banka Koper tako za občane kot tudi za pravne osebe pripravila posebno ponudbo. Občanom tako do konca leta ponujajo vrsto brezplačnih storitev: vodenje osebnega računa, odobritev limita, članarino za kartico Activa MasterCard ali Visa in pristopnino za uporabo i-Net Banke. Za polovico so znižali višino nadomestil za odobritev posojila ter pripravili ugodnejša potrošniška, dolgoročna in stanovanjska posojila. Pravnim osebam pa ob odprtju poslovnega računa ponujajo eno leto brezplačnega vodenja in uporabe i-Net Banke ter za polovico nižje nadomestilo za odobritev določenih posojil. Obrtnikom pa ponujajo večnamensko kartico »Obrtnik«, ki je bila doslej namenjena le identifikaciji in koriščenju popustov, po novem pa imetnikom omogoča tudi plačevanje

doma in v tujini (v sklopu kartičnega sistema Activa oziroma Visa).

Poleg finančnih ugodnosti pa Banka Koper svojim komitentom ponuja tudi druge, nefinančne ugodnosti, med katerimi še posebej izpostavljajo hiter odziv, enostavne in uporabniku prijazne rešitve. »Naš cilj ni v tem, da komitentu (še zlasti pravni osebi) ob njegovih finančnih težavah takoj poberemo vse premoženje, s katerim je zavaroval najeto posojilo. Naš cilj je, da mu pomagamo pri rasti in razvoju ter da ga ob tem opozarjamo tudi na nevarnosti, ki ga ob tem ogrožajo. Zato povsod, kjer delujemo, tesno sodelujemo z občinami, območnimi obrtnimi zbornicami in drugimi institucijami, ki spodbujajo gospodarski razvoj, ter skupaj z njimi iščemo najboljše možne rešitve. Naša banka je znana po tem, da je v preteklih letih podjetjem ni le zapirala računov, ampak je sodelovala pri reševanju njihovih težav,« je ob otvoritvi še povedal Vojko Čok, predsednik uprave Banke Koper.

Trzinska agencija Banke Koper, ki deluje v OIC na Planjavi 4a, je odprta od ponedeljka do petka od 8. do 16. ure, vodi pa jo Erik Čok. Njihov telefon je 01 560 67 30, faks pa 01 560 67 47. Naslov njihove spletne strani je www.banka-koper.si.

Besedilo in foto: Zoran Jereb

Preden se odločimo za sklade, se o njih podučimo

V zadnjih letih se vse več ljudi odloča za varčevanje v skladih. Ker so bili v minulem letu donosi precejšnji, je zanimanje za vplačila zelo veliko, vendar pa naj vas to ne premami, saj se kaj hitro lahko zgodi kakšen nepričakovan zdrs ali celo padec vrednosti enote premoženja sklada. Ko se odločamo za varčevanje v skladih, je dobro, da si postavimo nekaj vprašanj in si nanje iskreno odgovorimo. Med drugim se moramo vprašati, kakšne so naše finančne potrebe in cilji, se seznaniti z upravljavcem sklada (izkušnje, sredstva, ocena) ter vsemi stroški sklada, (vstopni in izstopni stroški upravljanja ter stroški banke skrbnice), ki bremenijo donose. Zelo dobro je, da se zanimamo tudi, kakšna so bila pretekla nihanja vrednosti enote sklada in kakšni so bili pretekli donosi.

Za varčevanje v vzajemnih skladih se torej odločamo, ko želimo varno in donosno naložiti svoja sredstva, za kar poskrbijo izkušeni strokovnjaki pri družbah za upravljanje. Za takšno varčevanje se odločimo, ko spoznamo, da bančno varčevanje ni edina, niti vedno najboljša izbira, ko ne želimo obvezujočih vezav, temveč vplačujemo kadar koli želimo, ko želimo imeti stalen dostop do denarja, brez dolgih odpovednih rokov in kadar želimo dnevno vedeti natančno stanje našega premoženja. Sklad je primerna oblika varčevanja tudi zato, ker vlagateljem ni potrebno spremljati podatkov o podjetjih in dogajanju na borzi, da bi lahko v prvem trenutku kupili ali prodali pravi vrednostni papir, saj zato skrbijo strokovnjaki družbe za upravljanje. Najmanjše možno vlaganje je vrednost ene točke, zato vlagatelj varčuje po svojih zmogljivostih in željah, ni obvezujočih pogodb oziroma obveznih obrokov. Svoja sredstva lahko vlagatelj dvigne kadarkoli, delno ali v celoti. Vlagatelj v vsakem trenutku natančno ve, kakšna je vrednost njegovih sredstev, saj so ti podatki objavljeni v dnevnikih časopisih in na spletnih straneh. V vzajemni sklad lahko vlaga tako fizična, kot pravna oseba. »Kljub vsem naštetim prednostim varčevanja v skladih pa svojim strankam vedno svetujem, naj poleg vlaganja v sklade varčujejo tudi v bankah, saj je razpršenost denarja zelo pomembna,« pojasnjuje svetovalka za sklade in zavarovalništvo Štefka Prelec.

Lastnik sklada je združeno premoženje velikega števila različnih vlagateljev na skupnem računu, ki ga upravlja družba za upravljanje. Z vloženimi sredstvi vlagatelj kupi enote premoženja sklada. Celotno premoženje je sestavljeno iz enot oziroma točk, vsak vlagatelj pa natančno ve, kolik-

šen delež premoženja je njegov. Vrednost točke (VEP) se oblikuje dnevno. Sredstva vlagateljev družba za upravljanje razprši v veliko različnih naložb (delnice, obveznice, depoziti ...) V kakšnem razmerju to stori, je odvisno od upravljavske politike sklada. Z razpršenostjo portfelja (košarica naložb) vlagatelj pridobi na varnosti. Če bi želel sam doseči primerljivo razpršenost, bi potreboval zelo veliko kapitala, zato so vzajemni skladi primerni za večje in manjše vlagatelje, ki ne morejo, ne znajo ali nočejjo samostojno upravljati svojega denarja. Poznamo več vrst skladov, najbolj prepoznavni so delniški. V Sloveniji jih je kar 151, zanje pa je značilno, da je v njihovem portfelju 70 odstotkov delnic in 30 odstotkov obveznic. Po številčnosti sledijo obvezniški skladi, pri nas jih je 36, in imajo obratno razmerje kot delniški. Njihov portfelj torej vsebuje 70 odstotkov obveznic in 30 odstotkov delnic. Tretja oblika so mešani skladi. V Sloveniji jih je 18, vsebujejo pa 50 odstotkov delnic in 50 odstotkov obveznic. Četrta, zadnja oblika, ki je primerna za podjetja in kratkoročne naložbe do enega leta, so denarni skladi. Gre za zelo varne sklade, saj imajo skorajda ves portfelj v obveznicah, pri nas pa jih je trenutno 7. Potencialni vlagatelj se odloča glede na nagnjenost k tveganju, (lestvica tveganosti skladov znaša od 1 do 10, pri tem da številka 10 pomeni najvišjo stopnjo tveganja) in pripravljenost na dolgoročno naložbo. Od tri do pet let je namreč čas, ko je pametno razmišljati o ohranitvi naložbe v skladu. Vlagatelj se lahko odloča, da bo vlagal v sklade, v katerih prevladujejo domače družbe in domači vrednostni papirji, vse bolj popularni pa so tuji trgi. Največ se vlaga v Balkan (Avstrija, Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Srbija, Črna gora, Makedonija, Romunija, Bolgarija, Grčija in Turčija), sledijo BRIC - Brazilija, Rusija, Indija in Kitajska in Nova Evropa - Rusija, Poljska, Češka, Slovaška, Madžarska, baltske države. Številni vlagatelji prisegajo na azijske tigre - Kitajska, Indija, Japonska, Hong Kong, Singapur, Južna Koreja, Tajvan - vse bolj priljubljena pa so tudi panožna, sektorska in regijska vlaganja. O takšnih vlaganjih govorimo takrat, ko se investitor odloči, da bo vlagal v sklad, v katerem so družbe iz področja informacijske tehnologije, zdravstva, financ ali energije. »Za varčevanje v skladih se odločata predvsem dve generaciji, in sicer generacija med 28 in 35 leti ter generacija od 48 do 60 let. V zadnjem obdobju me vse pogosteje obiščejo tudi predstavniki generacije, stari približno 40 let, in njihovi otroci. Slednji namreč v sklade vlagajo denar, ki ga dobijo ob

posebnih priložnostih od staršev, dedkov in babic ter drugih sorodnikov in prijateljev,« pojasnjuje Prelečeva.

Popularnost skladov in trenutni precejšnji donosi pa marsikoga spodbudijo, da se glede na svoje prihodke odloča za previsoko tveganje. V takih primerih svetovalci skupaj s stranko pregledajo anketni vprašalnik »Profil vlagateljev«, ki ga je pripravila Agencija za trg vrednostnih papirjev. Če svetovalci menijo, da posamezni sklad za vlagatelja ni primeren, mu nakup točk sklada odsvetujejo in mu ponudijo sklad, ki je zanj primernejši. Vzajemni skladi so eden od načinov, ki omogočajo, da si na jesen življenja povečamo pokojnino. Oseba, stara na primer 35 let, ima na voljo dve storitvi. Ena so neposredna naložba v sklade, druga so naložbena življenjska zavarovanja, ki vključujejo v zavarovalnem delu premijo življenjskega zavarovanja za primer smrti, varčevalno -naložbeni del premije pa se plemeniti v več skladih in pri različnih družbah za upravljanje. »Ta generacija običajno varčuje tudi za otroke. Zanje je značilno, da se odločajo za krajšo dobo varčevanja, največ za 10 do 15 let. Poslušujejo se obeh omenjenih storitev, a običajno za zavarovalniško storitev plačujejo malo manj,« pravi Prelečeva. Pokojnino pa si pogosto želijo izboljšati tudi zdajšnji petdesetletniki. Glede na to, da so njihovi otroci običajno že odrasli in da imajo prihranjenega kar nekaj denarja, se običajno odločajo za sklade brez posredovanja zavarovalnic. Ta generacija rada varčuje za vnuke in jim ob rojstvu ali ob kakšni drugi priložnosti odpre sklade in za njih varčuje.

Sonja Sara Lunder in Zoran Jereb

Popravek

Na osmi strani Kalčkov (priloge aprilskega Odseva) je v članku, v katerem Marija Kralj predstavlja svoje spomine na šolske dni, navedena napačna trditve.

Marija Kralj namreč ni lastnica gostilne Lagoja, kot je navedeno, saj je lastnica gostilne njena hči Marija Lagoja. Za storjeno napako se gospe Kralj in gospe Lagoja iskreno opravičujem.

Zoran Jereb, urednik

www.onger.org
dnevno sveže
planinske novice

Tretje življenjsko obdobje - bilanca življenjskih odločitev

Spremembe, ki jih prinese tretje življenjsko obdobje, kot so upokojitev, vdovstvo, staro starševstvo, bolezni in izgube, starejši ljudje pogosto pričakujejo s strahom. V tem obdobju pregledujejo in ocenjujejo možnosti, ki so jih ali jih niso izkoristili, uspešne in neuspešne poteze, ki so jih opravili, pravilne in nepravilne odločitve, ki so jih sprejeli. Na podlagi tega delajo načrte za prihodnost in se sprašujejo o smislu življenja. Lahko bi rekla, da se soočajo z bilanco življenjskih odločitev, pod katerimi je potrebno »potegniti črto«. Pozitivna bilanca in ugodne pretekle izkušnje ljudem prinesejo občutke zadovoljstva, sproščenosti in želje po sprejemanju novih izzivov, negativna pa občutke zagrenjenosti, izolacije in obupa nad življenjem.

Starejši največkrat ne začutijo, da je upokojitev darilo, ki jim prinese dragoceno priložnost, da ponovno preudarijo in še obogatijo svoje življenje. Kako bodo živeli, kaj bodo pomenili sebi, partnerju in okoličini potem, ko se bodo upokojili, kakšno bo njihovo zakonsko življenje naslednjih dvajset let... Mnogi upokojitev pričakujejo kot nekaj lepega. Čutijo, da se jim v življenju ni treba več boriti, da so naredili, kar so hoteli in da se lahko mirno predajo toku življenja. Nekateri pa upokojitev pričakujejo z negotovostjo in strahom. V tem obdobju se starejši soočajo tudi z odhodom otrok od doma, s slovesom njihovih staršev, pripravljajo se na vlogo starih staršev in nenazadnje to obdobje znova prinese usmeritev na zakonski odnos. Sedaj sta zakonca spet sama kot sta bila tedaj, ko sta bila še zaljubljena. Imata veliko časa drug za drugega in s tem najlepšo priložnost, da še poglobita svoj odnos.

Odhod otrok od doma pri starših pogosto prebudi občutke zapuščenosti, osamljenosti in odvečnosti. To je še posebej izrazito pri ločenih ali ovdovelih starših, ki še vedno niso sprejeli dejstva, da jih je partner zapustil oziroma še vedno niso izžalovali izgube v zakonu. Tako se bo - na primer - ovdovela žena počutila skrajno zapuščeno in nepomembno, kot da nihče ne razume, kako težko ji je. Njeno razočaranje nad življenjem bodo spremljali občutki strahu pred prihodnostjo, ki je zanjo čisto brez smisla, ter občutki nevednosti, da ni bila dovolj dobra, da bi moža in otroke obdržala ob sebi. Njeno bolečino in občutke praznine bodo ves čas čutili otroci. Tako bodo večkrat z odporom poklicali domov, se počutili negotove, če je ne bodo pogosteje obiskali, se čutili krive,

tel: 040 188 047

če se bodo peljali mimo njenega doma ali pa si bodo kar uredili stanovanje v njeni hiši, da ji bodo ves čas na razpolago in se bodo tako odrekli sebi in svojemu življenju. Ovdovela žena, ki se je že kot otrok ob svojih starših in kasneje tudi ob možu počutila popolnoma osamljeno in odveč, bo preko svojih otrok poskušala zaceliti rane iz otroštva. Od njih bo nezavedno pričakovala izpolnitev tistih temeljnih potreb po varnosti, pripadnosti in sprejetosti, po katerih hrepeni že vse življenje. Ker ji otroci tega po naravi nikoli ne bodo mogli nadomestiti, pa če se bodo še tako trudili skrbeti zanjo, bo mati na neki točki v življenju morala izžalovati krivične odhode in zavrnitve njenih lastnih staršev in moža, ki so jo zapustili ter poiskati smisel življenja, v katerem bo spet zaživela. Marsikaj bo morala odpustiti, sicer bo njeno večno žalovanje ter njen prikriti bes in sovraštvo čustveno bremenil njene stike z otroki in vnuki.

Vsako življenjsko obdobje nosi s seboj nove priložnosti

Odhod otrok od doma ter smrt staršev starejši generaciji ljudi prinese tudi priložnost za utrditev zakonskih vezi. V tem času imata zakonca znova možnost, da se posvetita drug drugemu, da skupaj preživita preostanek življenja, uresničujeta svoje cilje, iščeta nove prijatelje.... Rekla bi, da je zakonski odnos v tem času na preizkušnji. Količnik sta bila zakonca v njunem odnosu do sedaj lahko ranljiva, iskrena in čustveno povezana, toliko bolj trden in sproščen bo ta odnos tudi v prihodnje. Če pa je bil njun odnos do sedaj poln bolečine, razočaranja in čustvene odtujenosti, bodo ta občutja, zdaj ko sta ostala sama, čustveno breme, s katerim se bosta morala soočiti.

Ker je starejša zakonca pogosto strah, da bi se soočila z njunim odnosom, to poskušata prikriti s pritiski na otroke, naj čimprej prinesejo vnuke, kasneje strah obvladujeta s pretežnim ukvarjanjem z vnuki ali delom, pretiranim obiskovanjem mlade družine ali pretirano skrbjo za odrasle otroke. Neizprosni občutek praznine v zakonu in globoka občutja nesprejetosti in nezaupanja drug drugemu ter strah pred bližino, kar zakonca spremlja že iz njunih

primarnih družin, obema vzbujajo bolečino, pred katero želita na vsak način ubežati. Čakanje, molk in nemoč, da bi o bolečini odkrito spregovorila ali v odnosu karkoli spremenila, še bolj razjeda njuni odprti rani iz otroštva.

Prava pot vselej zahteva globoke odločitve, ki zahtevajo varno zaupanje drug v drugega. S tem ko si zakonca priznata, da ju je strah biti ranljiva drug pred drugim, začutiti boleča občutja nepripadnosti in osamljenosti, je to že začetek novega sproščenega odnosa. Več nerazrešenih konfliktov, o katerih bo starejša generacija pripravljena med seboj odkrito in sočutno spregovoriti, bolj varna opora bodo svojim odraslim otrokom. In v tem primeru se bodo otroci in vnuki mnogo raje in pogosteje vračali k njim.

Vsak trenutek bližine in iskrene besede starejših v njihovem odnosu namreč pomeni korak bližje k sreči njihovih otrok in vnukov. S tem so tudi stiki z otroki in vloga starega starševstva lahko toliko bolj osrečujoči. Prihod vnukov pa lahko stare starše spravi tudi v pravo stisko, saj v njih vzbudi občutke strahu, povezane z bližanjem konca življenja, še zlasti, če so najstarejša generacija te družine. To priložnost lahko starejši smiselno izkoristijo za sproščeno vzpostavljanje stikov z vnuki, ki so simbol prihodnosti, mladosti in brezskrbnosti.

Vloga starih staršev je edinstvena tudi v tem, da so svojim vnukom lahko v oporo tako z bogatimi izkušnjami, varstvom kot tudi s čustveno sproščenostjo. Ob vnukih se namreč stari staršem prebujajo globoka občutja in spomini, ki jih ponesejo nazaj v čas, ko so sami uživali v starševstvu, in v čas, ko so bili sami majhni otroci...

Prav tako odraslim otrokom neizmerno veliko pomeni, če vidijo, kako njihovi starši uživajo v igri, sprehodih, petju pesmic in pripovedovanju pravljic njihovim otrokom, če vidijo, kako so topli in potrpežljivi z njimi. To je lahko tudi največja sreča in smisel tega obdobja.

Starejšim ni treba vedno gledati le v preteklost. Še vedno namreč ostajajo možnosti za potrjevanje, rast in zadovoljstvo v sedanjosti ter v prihodnosti. Mnogi starejši ljudje so preveč obremenjeni s preteklostjo in imajo žal premalo vere vase in v druge. Prihodnost je vselej možno zaznavati kot pridobitev ali kot izgubljanje. Ampak resnica je, da ni nikoli prepozno. Vsako življenjsko obdobje nosi s seboj priložnost in možnost za novo rast, novo srečo in novo obogatitev življenja.

Barbara Kutnar, CDTK
spec. zakonske in družinske terapije

Prav gozd je tisto, kar moramo v Trzinu ohraniti naslednikom

Tokrat vam predstavljamo dr. Draga Kostevca, svetnika, ki se je občinskemu svetu pridružil ob koncu prejšnjega mandata, ko je deloval kot član odbora za okolje in prostor, od zadnjih volitev pa opravlja funkcijo predsednika statutarno pravne komisije. Življenjska pot ga je v Trzin peljala iz Slovenskih Konjic, preko Vranskega, Zagorja in Gornje Radgone. Danes z družino živi na Kidričevi ulici.

Svetniki imate že nekaj mesecev polne roke dela. Kako bi ocenili delo v novem mandatu? Pohvalno je, da svetniki nedvomno delujejo v dobri veri in po svojem prepričanju v korist Trzina. Toda v prepričanju v svoj prav se jim včasih zdi izguba časa poslušati argumente tistih, ki prav tako v dobri veri delujejo v korist Trzina in so prav tako prepričani v svoj prav.

Se je v teh dveh letih kaj spremenilo pri delu svetnikov? Kakšno primerjavo lahko naredite? Dogaja se, da se za obravnavo predlogov »nepravilnih« svetnikov nekako ne najde ne pravi čas in ne pravi paragraf. In da je vedno pri roki argument moči, ko zmanjka drugih argumentov. Tak način dela mi jemlje veliko energije; vtis imam, da se vse skupaj stopnjuje. Z mnogo večjim veseljem bi žrvoval svoj čas, če bi svetniki nehali na vsak predlog z »druge strani« gledati sumničavo in bi občinski svet spremenili iz bojnega polja v polje sodelovanja. V nekaterih zadevah smo že stopili skupaj, dobro pa bi bilo, ko bi tak način dela postal pravilo. Pričakujem, da bo to takrat, ko po volitvah drug v drugem ne bomo več videli tekmecev, temveč sodelavce, in to vsi skupaj dolgujemo Trzincem.

Kako in kdaj se je sploh začela vaša pot v lokalni politiki in zakaj ste se pridružili prav listi Za zeleni Trzin?

Lista Za zeleni Trzin me je k sodelovanju povabila pred petimi leti. Takrat je po mojem mnenju napredek v Trzinu skrenil v neprimerno smer. Presodil sem, da so pogledi liste Za zeleni Trzin podobni mojim in da morda lahko skupaj nekatere stvari spremenimo. Napisali smo program, se udeležili volitev in postali pomembna skupina v občinskem svetu, kar nedvomno dokazuje, da podobno kot mi, misli še lep del Trzincev. Sicer nikoli v življenju nisem imel želje po uveljavljanju v politiki in nikoli nisem bil član nobene stranke. Naša skupina namreč ni niti stranka niti lista, lista ji rečejo zato, ker morejo skupine na volitvah sodelovati le kot stranke ali kot liste. Takrat sem tudi menil, da je lokalna politika čisto nekaj druge-

Dr. Drago Kostevc: »Trzince bi rad prepričal, da je napredek mogoč tudi brez betona.« (foto: arhiv dr. Draga Kostevca)

ga kot državna in da se da v njej shajati tudi brez politike. Še vedno mislim, da je drugačna od državne, spoznal pa sem, da se tudi v njej ne da shajati brez politike.

Pripadnost omenjeni skupini verjetno odraža vaša okoljevarstvena stališča. Kako si sicer sami prizadevate za zeleni Trzin?

Kakor glede skoraj vsega, sem tudi glede varstva okolja včasih samosvoj. Predvsem nisem romantik in vem, da naravnega okolja tam, kamor je stopila človeška noga, ni več. Nihče tudi ni več pripravljen svetiti si s svečo in se voziti s kočijo. Toda kljub temu se lahko zavestno odločimo, da se z naravo ne bomo bojevali, temveč živeli z njo v sožitju. Pri iskanju tega sožitja vsakršno naravoslovno znanje izdatno pomaga, sama volja brez znanja pa ne prav dosti. Ogrevam se s plinom in živim v razmeroma dobro toplotno izolirani hiši. Že pred mnogimi leti sem si napravil elektronsko regulacijo ogrevanja, s katero prihranim precej energije, pa še zelo praktična je. Postopno zamenjujem navadne žarnice z varčnimi. Nimam klimatske naprave, organske odpadke zlagam na kompost, steklo in papir oddajam v ponovno uporabo. Oba z ženo imava en avto, ki ga zamenjava vsakih osem do deset let, pri 58 letih imava šele četrtega. Niti v gozdu niti na cesti ne smetim. In poskušam prepričati čim več ljudi, da je iz mnogih razlogov ravno gozd tisto, kar Trzin mora ohraniti svojim naslednikom.

Kot svetnik dobro poznate razmere v občini. Kaj je tisto, v kar želite vložiti kar največ svoje energije in znanja?

Prišlek nikoli ne more spoznati duše naselja, ta se v človeka vtisne med otroštvom, ko se igra in potepa po kraju in mimogrede spozna vse hiše in vse ljudi. Zato prišlek ostane vedno pritepenec, in povsem razumem ljudi, ki ne marajo, da jim prišleki solijo pamet. Žal poznam dušo vseh krajev, v katerih sem živel kot otrok, bolje kot dušo Trzina, čeprav živim v Trzinu dlje, kot sem skupaj živel v vseh teh krajih. Seveda to ne pomeni, da ne vem, kako živi majhen kraj, noben kraj mojega otroštva namreč ni bil prav velik, in da ne morem narediti za Trzin nič koristnega. Nekatere stvari so sicer za vsak kraj posebne in pri Florjanovem sejmu in trzinski klobasi si Trzin z mano ne bo mogel dosti pomagati. Druge stvari pa so splošne, pri tistih pa morda lahko kaj storim. Moje veselje je učenje, morda bi lahko kaj prispeval pri izobraževanju odraslih. Morda bi lahko kdaj pomagal tudi s kakšnim tehničnim pojasnilom, recimo o televiziji ali o baznih postajah. Predvsem pa bi rad Trzince prepričal, da je napredek mogoč tudi brez betona.

Bralci Odseva vas poznajo tudi po poljudnih člankih z zelo različnih področij, ki jih objavljate v občinskem glasilu. Kaj ste sicer po poklicu in kakšna je bila vaša službena pot?

Koliko me res poznajo, ne vem, na svoje pisane ne dobim skoraj nobenega odziva. V diplomih mi piše, da sem inženir elektrotehnike, vendar ljudem pove več, če rečem, da sem elektronik. Po diplomu sem ostal na Fakulteti za elektrotehniko, najprej kot asistent, nato kot učitelj. K visokošolski karieri na tehniko spada tudi doktorat, napisal sem tudi nekaj učbenikov. Učim z veseljem, toda po srcu sem inženir. Moje ožje področje so mikrovalovi, kamor na določen način spada vse od televizije, mobilijev in radia - do radarjev, navigacijskih naprav in mikrovalovnih pečic.

Delo v občinskem svetu vzame svoj čas, kaj pa počnete, ko niste v službi ali v sejni sobi kot svetnik?

Že od malega veliko berem, zanima me skoraj vse. Brati me je naučil Miki Muster, kakor še mnogo mojih vrstnikov. Škoda, da tega ne vedo tisti teoretiki, ki nam pripravljajo nov znanstven pristop k učenju branja. Pri leposlovju ne dam veliko ne na kritiko ne na veliko umetnost, imam svoje avtorje in svoje zvrsti, prepričan sem tudi, da je bila najboljša literatura že zdavnaj napisana. Najraje imam znanstveno fantastiko, v svoji knjižnici imam večino slovenskih prevodov te zvrsti. Prepričan sem, da knjiga sodi na domačo polico, da jo lahko odpreš kadarkoli, zato imam doma bogato knjižnico, berem pa ve-

dno po več knjig hkrati. Dobro sem si zapomnil tudi nauk profesorice slovenščine iz osnovne šole: »Knjiga, ki ni vredna, da jo prebereš dvakrat, tudi ni vredna, da jo prebereš enkrat.«

Kot ste že rekli, pišem tudi poljudne članke v Odsev. Ti sestavki mi vzamejo veliko časa, saj z napisanim zlepa nisem zadovoljen. Seveda pa počnem tudi še kaj drugega, kot berem in pišem. Imam dobro opremljeno domačo delavnico in družinska hiša je polna pohištva, ki sem ga naredil sam. Z ženo si

deliva delo na nekaj zaplatah zemlje okrog hiše, poraslih s koristnim in okrasnim zelenjem. Včasih kaj skuham, kruh pa sem začel peči že takrat, ko je bil Drnovšek še politik. Rad poslušam glasbo, raje popularno kot resno, seveda tisto iz moje mladosti in ne te, ki jo vrtijo danes. Kot je običajno za naš čas, jo imam shranjeno v majhni skatlici in jo včasih nesem s sabo tudi na sprehod, na katerega grem v trzinski gozd, kadar le morem. Včasih gledam tudi televizijo, predvsem filme, igrane in dokumentarne, imam

tudi obširno videoteko. Avta ne vozim, čeprav dobro poznam prometne predpise. Porochen sem že 35 let in imam dva odrasla otroka, sina in hčerko. Po prepričanju sem socialist in idealist. Prepričan sem, da je današnji svet globoko nepravilčen in da se to za človeštvo ne bo dobro končalo, da pa se žal proti temu ne bo storiti nič učinkovitega.

Pač pa se lahko ljudje izkažemo z vplivom na svoje neposredno okolje. Kako to uspeva meni, naj sodijo drugi.

Jasna Paladin

Pogovor s Francem Mušičem

Občina tudi za kmete dobro skrbi

STrzinom, ki je ena najmanjših, a hkrati najbolj razvitih občin v Sloveniji, najpogosteje povezujemo industrijsko cono in cvečoč obrt, bolj malokrat pa pomislimo na kmetijstvo. A v starem delu, predvsem ob Jemčevi in Mengeški cesti, vztraja in staro kmečko tradicijo nadaljuje še kar nekaj kmetov. »Dvanajst nas je še v Trzinu,« zaključijo naštevanje domačih imen kmetij - tistih domačij, ki imajo še kaj polj ali živine - Franc Mušič, eden od večjih kmetov v tej okolici, ki pa ima v bližini kar pet soimenjakov, zato tudi sam kar hitro podari, da se jim po domače reče Pr' Pav.

Njihova kmetija ob Jemčevi cesti stoji že vsaj tristo let, Franc Mušič pa kar malo s ponosom pripomni, da so v njihovi družini potomci uskokov, najetih vojakov, ki so vzdrževali Vojno krajino, zemljo in kmetijo v Trzinu pa so verjetno dobili kot plačilo ali nagrado za njihovo zvestobo. Vse od takrat se doma ukvarjajo s kmetijstvom, predvsem z živinorejo. Hiša, v kateri živijo še danes, nosi letnico 1909 in kaže na to, da je bila njihova kmetija pred sto leti ena največjih v Trzinu in okolici. Leta 1906 je skupaj s še dvema sosednjima hišama do tal pogorela, tako da so jo sezidali povsem na novo. »Sam sem do svojega tridesetega delal v tovarni kot računalniški programer, službo pa sem pustil, da sem se v celoti lahko posvetil le kmetiji,« pove Franc, ki je posest prevzel kot eden od petih otrok in kot edini sin v družini. »Kmetijo moraš preprosto imeti rad, drugače je to težko delati. Meni pa ni bilo nikdar težko, tudi ko sem bil mlad, ne. Včasih je bilo to tudi precej drugače, saj je šla na polje delat cela družina, tudi otroci, in nihče ni pomislil, da je to hudo, mogoče le kasneje, ko smo bili stari okrog 15 let, saj so drugi lahko brcali žogo, mi pa smo morali delati,« se spominja in dodaja, da se je nekako pričakovalo od njega, da bo kmetijo prevzel, a ni zato nikdar čutil hudega pritiska. Sam je vesel, da se je za domačo kmetijo odločil tudi

Na kmetiji pomaga tudi sin Luka.

njegov 23-letni sin Luka, ki je zdaj doma tudi zaposlen. Večino del opravita sama, saj žena hodi v službo, hčerka pa študira, a kmetija je velika, in dela nikdar ne zmanjka. Obdelujejo osemnajst hektarov svoje zemlje in še enkrat toliko zemlje, ki jo imajo v najemu, v hlevu pa je tudi približno 50 glav govedi. A Franc se še dobro spominja časov, ko kmetovanje ni bilo cenjeno. »Naša kmetija je bila vseskozi usmerjena v krave in mleko, a imeli smo tudi veliko zemlje, ki pa so nam jo kar trikrat, leta 1959, 1963 in 1966, nacionalizirali in nam pustili le tri hektare. Po vojni, v obdobju socializma, se je kmetijstvo povsem razvrednotilo in še danes teh tradicionalnih vrednot nimamo urejenih tako, kot bi jih morali imeti.« Poleg polnega hleva črno-belih mlekaric, ki jih z molznim strojem pomolzejo dvakrat dnevno in pod strogimi pogoji v cisterni zbirajo mleko, ki ga prodajajo mlekarnam, največ časa vzame obdelava polj, ki so jih z denacionalizacijo pred leti dobili nazaj. Včasih so sadili tudi krompir in peso, zdaj pa predvsem tritikal (posebno sorto žita, križano med pšenico in ržjo), koruzo in deteljo, torej kulture za oskrbo

domače živine. »V glavnem pridelujemo industrijske rastline, ker te zahtevajo najmanj ročnega dela. Krompir in ostalo zelenjavo, ki jo porabimo zase, pa pridelava žena na vrtičku pred hišo. Kaj se danes kmetom najbolj splača gojiti? Splača se nič! Vedno ostanemo na pozitivni ničli!« pravi Franc Mušič, ki je član Društva rejcev črno-belih sort v Jaršah, strojnega krožka in združenja SKOP. Ta organizacija je ena tistih, ki kmete vzpodbuja in izobražuje, da kmetujejo okolju kar se da prijazno. »Radi govorijo, da smo kmetje največji onesnaževalci okolja, nihče ne pomisli, da so to industrija in avtomobili. Močni avtomobili v zrak spustijo več emisij kot pa en kmet. Vsa ta škropiva so razvili strokovnjaki, kmetje sami nismo ničesar izumili, sami bi še vedno delali z motiko in krampom, a kaj, ko nas je vse manj. Pred drugo svetovno vojno je bilo kmečkega prebivalstva pri nas še 70 odstotkov, danes pa le še dobrih deset. Seveda si prizadevamo zmanjšati uporabo fitofarmaceutskih sredstev, a povsem brez škropiv danes ne gre,« odločno odgovori na moje vprašanje, kaj meni o ekološkem kmetijstvu, in pripomni, da se to obnese le v majhnih količinah, na primer na domačem vrtu.

Koliko posluha pa ima za tistih nekaj kmetov, ki jih je še v Trzinu, občina? »Do lanskega leta ne prav preveč, lani pa se je to vse skupaj malo zasukalo. Župan je očitno drugače začel gledati na kmetijstvo. Saj slabo ni bilo nikoli, vedno so nam v proračunu nekaj namenili in dali subvencije, a prav poglobljali se pa v to niso. No, od lani pa je precej bolje. Pogrešam le kakšen občinski razpis, na katerega bi se lahko prijavi tudi kmetje, in pa koga na občini, ki bi nam pomagal pri izpolnjevanju obrazcev in nudil kakšno pravno pomoč. Sicer pa z občino res nimamo nobenih težav.« Čeprav kmetijstvu v Sloveniji ne kaže najbolje, Franc Mušič ostaja optimist. »Slej ko prej bomo kmetje verjetno postali navedni komunalni delavci, ki bomo kosili, orali in čistili pokrajino, a kažejo se tudi nove tržne niše. Nekatere kulturne rastline - na primer oljno repico - že danes uporabljajo za proizvodnjo ekoloških goriv. Nikoli ni prepozno za nič in optimistično gremo naprej!«

Jasna Paladin

»Užival bom v veselju obiskovalcev festivala«

»**Z**di se mi, da smo letos uspeli pripraviti zelo dober in kvaliteten program, zanimiv in zabaven, sproščujoč in razmišljajoč,« je program letošnje Trzinske pomladi strnil Andrej Zupanc, predsednik komisije za organizacijo in izvedbo festivala, ki je ob ostalih članih organizacijskega odbora (Jožici Valenčak, Lidiji Babnik, Brigiti Dane, Robertu Moravcu in županu Tonetu Peršaku) eden tistih, ki so najbolj zaslužni, da se bo o Trzinu v naslednjih štirih tednih govorilo daleč naokoli. »Če hodimo po svetu z odprtim srcem, brez predsodkov, se nas lahko dotakne vsaka umetniška zvrst. Dobra knjiga, zanimiv film, občuten koncert, iskriava komedija so lahko jagode na smetani naše vsakdana, tisto nekaj več, tisti »joy the vivre«, nekaj, kar osmisli naše bivanje. Prav je, da si znamo privoščiti, in morali bi to storiti čim večkrat, življenje je kratko, potem pa umreš!«, se glasi Andrejevo povabilo na festival, nas pa je zanimalo, kaj vse se skriva v ozadju tako velike prireditve.

Od kje sploh zamisel za Trzinsko pomlad, ki letos poteka že devetič?

Do te zamisli sta skupaj prišla nas župan in Jože Štih. Ob vse večjem številu priseljencev v naš kraj, še posebej, ko je zraslo blokovsko naselje, se je pojavila tudi potreba po medsebojnem druženju in spoznavanju Trzinčev in Trzinčanov. Zakaj pa ne bi to druženje potekalo ob kvalitetnih in seveda brezplačnih kulturnih dogodkih?

Trzinska pomlad 2007 se začneja v teh dneh in program je tudi letos zelo pester. Koliko truda je vložena v organizacijo takšnega festivala?

Festival organiziramo člani občinske komisije. Šest nas je vseh skupaj. Lahko rečem, da medsebojno res dobro funkcioniramo in vsi se res trudimo za čim boljšo prireditev. Sčasoma smo si tudi medsebojno razdelili naloge, tako da je organizacija sedaj že kar tekoča. Z delom začnemo nekje v začetku februarja, s tako imenovano nabi-ralno akcijo. Skoraj tretjina festivala je namreč sponzorirana s strani trzinskih podjetij. Ob tej priložnosti bi se res iz srca zahvalil vsem trzinskim podjetnikom, ki ne razmišljajo samo skozi kvazi profitno logiko, ampak imajo tudi srce za kraj, kjer delajo in ustvarjajo in ne nazadnje tudi živijo. Tudi umetnost je lahko dobičkonosna, tako v ekonomskem pomenu besede, še bolj pa v prenesenem pomenu. Kar pa zadeva samo organizacijo festivala, je treba povedati, da zahteva precej dela - dogovarjanja in dopisovanja z nastopajočimi, pripravo materiala, obveščanje javnosti, pripravo in izvedbo programa, pripravo tehnike, odra

in osvetlitve, pa cel kup birokracije, pogodb itd... Če vse skupaj seštejem, osebno porabim kar kakšen mesec svojega prostega časa (tistega časa, ki mi ostane po službi, družini in drugih obveznostih). Da ne govorim o tem, da ponavadi potem ponoči, ko je že vsega konec, še pospravljamo ...

Kako izbirate nastopajoče? Kakšna so merila?

Pomembna je predvsem kakovost izvajalcev. Vsekakor se na eni strani poskušamo izogniti ali pa vsaj malo preseči tako imenovano pop kulturo, na drugi strani pa se izogibamo kulturnemu elitizmu, ki je namenjen samo peščici ljudi. Vsako leto skušamo najti in v Trzin pripeljati tudi kakšen redek kulturni biser.

Kako se je festival razvijal skozi vsa ta leta?

Festival se je začel z idejo, da bi poživili poletno kulturno mrtvilo in ob kvalitetnih, brezplačnih kulturnih dogodkih občanom ponudili možnost za uživanje v kulturnem programu in za medsebojno druženje in spoznavanje. Vsako leto smo festival izboljševali in ga dograjevali in vsako leto smo se kaj novega naučili in naredili en velik korak naprej. V vsebinskem vidiku smo iz posameznih dogodkov ob sobotah dopoldne počasi prešli na medsebojno povezane sklope ob toplih sobotnih večerih. Festival se je pri gledalcih lepo prijel, opažamo čedalje več stalnih obiskovalcev, ki poznajo in spremljajo Trzinsko pomlad vsako leto. K temu prav gotovo pripomorejo nekatere stalnice festivala, kot je na primer literarno srečanje in folklorni festival, pa tudi koncerti pri KUD-u in podobno. Mislim, da je bilo še posebej uspešno lansko leto, ko se lahko pohvalimo s kar nekaj spremembami: festival je namreč dobil svojo internetno stran in enotno likovno podobo, prvič smo uspeli pridobiti znatna sredstva od sponzorjev, festival je v svojem okviru združil praktično vse trzinske sile, (sodelovali so: Občina, KUD, Turistično in športno društvo, ZPM, Mladinski klub, posredno pa tudi gasilci, z udeležbo na prireditvah pa tudi društvo upokojencev), v programu smo imeli prvič tri koncerte, prvič smo imeli tudi predstavo profesionalnega dramskega gledališča - MGL, obnovljeni so bili vsi praktikabli, tako da imamo sedaj svoj, zanesljiv oder.

Nastop katere skupine je po vašem mnenju obiskovalce doslej najbolj navdušil in kaj je vam najbolj ostalo v spominu?

Težko je izločiti eno samo skupino... Najbolj mi je ostal v spominu lanskoletni koncert skupine Katalena, koncert skupine

Čompe in Orleki pred leti. Od teatra sem zelo užival pri nastopu Andreja Rozmana Roze pred tremi leti ... Od posameznih dogodkov pa se mi je verjetno najbolj vtisnila v spomin pripoved pesnice iz Irana, ki je na mednarodnem literarnem srečanju, v naši lepi dvorani CIH, v našem mirnem, vsega polnem Trzinu govorila o svojem trpljenju polnem življenju begunke, med drugim tudi o tem, kako je v zaporu obiskovala svojega na smrt obsojenega brata ... Zelo pretresljivo, brez patetike, človek se kar malo zamisli, kako nam gre pravzaprav dobro, pa se tega sploh ne zavedamo ...

Katero skupino ali posameznika si želite pripeljati v Trzin, pa vam to še ni uspelo?

Morda kakšno glasbeno skupino, ki je bila do sedaj še predraga ... morda Iztoka Mlakarja ali pa kakšen dober teater iz tujine ... Imena nam v komisiji niti niso tako zelo pomembna, bolj gledamo na kvaliteto in da izvajalec sodi na naš festival.

Verjetno tolikšen organizacijski zalogaj spremljajo tudi kakšni dogodki, ki si jih organizatorji ne želite. Je bilo doslej kaj dosti težav?

Tu pa tam se zgodi kakšna odpoved, zaradi neresnosti ali bolezni, največ nevronov pa ponavadi gre po gobe zaradi vremena, še posebej tistega pomladanskega, spremenljivega ... Se spomnim, da smo imeli tri leta nazaj kar štiri sobote od šestih dež ...

Maja boste s festivalom zelo zaposleni.

Kakšni bodo vaši dnevi?

Člani komisije smo si delo porazdelili, vseeno pa je vedno še tisoč malenkosti, ki jih je treba organizirati, pripraviti ali se odločiti na licu mesta. Verjetno bom ob koncih tedna vsak dan večkrat poslušal vremensko napoved in se oziral proti nebu. Potem bom v telefonskem kontaktu z izvajalci, da se dogovorimo o še zadnjih podrobnostih in da preverim, če je vse v redu. Pomagal bom tudi pri postavitvi odra in ozvočenja, spremljal nastopajoče, reševal sprotne težave, napovedoval program ... Predvsem pa se bom oziral po obrazih gledalcev, če so zadovoljni, jih prešteval, koliko jih je, užival bom v njihovem veselju in se napa-jal iz njihove energije.

Ste z mislimi že pri prihodnjem festivalu?

Na prihodnje festivale člani komisije mislimo ves čas. Ampak ne tako drobnjarsko, ampak bolj generalno, v katero smer peljati festival vnaprej. Festival je sedaj kot kakšen devetleten otrok, soliden, prijazen, urejen, zanimiv, korekten, organiziran, s kvalitetno programsko shemo, utečen, kar

je čisto v redu. Zakaj si ne bi Trzinci sami zase, za svojo dušico, malo privoščili, si pripeljali raznorazne zanimive umetnike in potem uživali ob njihovih izvedbah? Sedaj, ko je prerasel obdobje otroških bolezni, pa mu moramo dati še značaj, dodano vrednost, prepoznavnost... Mislim, da bi morali, gledano dolgoročno, poiskati ali morda

celo na novo ustvariti tudi kulturno identiteto Trzina in razpoznavno postaviti našo občino na kulturni zemljevid Slovenije. In sicer bi morali razmisliti o kakšnem večjem kulturnem dogodku, osrednji prireditvi festivala, ki bi se popolnoma razlikovala od ponudbe v naši okolici, ki bi bila namenjena predvsem zunanjim obiskoval-

cem in bi dolgoročno postala širše prepoznava kot avtentična, tradicionalna trzinska prireditev. Pri iskanju primerne tematike bi morali izhajati iz naše, trzinske zgodovine in iz te osrednje niti izpeljati sodobno in kvalitetno kulturno prireditev, ki bi Trzinu prinašala tudi vsakovrstni dobiček.

Jasna Paladin

Program Trzinske pomladi 2007

Petek, 18. maj 2007

☞ Ob 20. uri na ploščadi pred centrom Ivana Hribarja:

• Simon Jugovič Fink:

Otvoritev razstave Pomlad

Mladi trzinski slikar je na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani diplomiral leta 2004. Imel je že mnogo samostojnih in skupinskih razstav po Sloveniji in sodeloval na nekaj mednarodnih likovnih kolonijah. Na otvoritvi bo nastopila pesniška skupina Trobentice.

Sobota, 19. maj 2007

☞ Ob 18. uri na dvorišču kulturnega doma (v primeru slabega vremena v dvorani KUD-a Franca Kotarja):

• Drago Zadnikar:

Igrala iz recikliranih materialov

Drago Zadnikar je po poklicu avtoklepar. Po večletnem delu v avtokleparstvu se je zaposlil v kulturi. Ob kreativnem delu pride do spoznanja, da bo nekaj naredil tudi za svojo dušo. Tako se je pred petimi leti odločil za izdelavo nenavadnih igral iz odpadnih materialov. Interaktivna predstava Nenavdna igrala Draga Zadnikarja je namenjena velikim in malim otrokom, vsem, ki se radi zabavajo in aktivno izkoristijo prosti čas, saj starostnih omejitev ni. Uporabnike spodbuja k razvoju ročnih in umsko - miselnih spretnosti. Narejenih je šestdeset igral iz starih koles, pralnih strojev, peči in računalnikov, nastajajo pa vedno nova.

• Mladinski klub Trzin:

Pomladanske delavnice

Mladi umetniki bodo iz različnih materialov izdelovali pomladansko cvetje, s katerim bomo polepšali letošnje festivalsko prizorišče.

• Društvo prijateljev mladine Trzin:

Palačinkijada in packarijada

V kuharski delavnici si bodo mali kuharji lahko napolnili želodčke s palačinkami, ki si jih bodo spekli sami ali ob pomoči očkov in mamic. V likovni delavnici pa bomo ustvarjali in packali z barvami.

• KUD Kresnička: Češnjevo drevo

Ustvarjalna delavnica, kjer bomo skupaj naredili čisto pravo, dvometrsko češnjevo drevo, ki bo polepšalo festivalsko prizorišče.

• Ines: Poslikava telesa

Akadska slikarka bo otrokom izpolnila vsako željo, povezano s poslikavo obraza.

☞ Ob 19.30 uri dvorišče kulturnega doma (v primeru slabega vremena v dvorani KUD-a Franca Kotarja)

• Lutkovno gledališče Fru Fru, Teater Kuglica:

Dogodivščine Indijančka Vikija

Kaj se zgodi, če lutka noče nastopati v predstavi? Lutkarju ne preostane drugega, kot da se igra z njo. Kaj pa se najraje igrajo mladi Indijančki? Predstava na duhovit način obravnava mali svet otrok in veliki svet odraslih.

☞ Ob 20. uri dvorišče kulturnega doma (v primeru slabega vremena v dvorani KUD-u Franceta Kotarja):

• Gledališče Ane Monro: Urgenca

Ali nas v prihodnosti čakajo samopostrežne ambulante za neplačnike in podobne osebe? Odgovor si poglejte v novi predstavi Gledališča Ane Monro. Brez besed z minimalistično in ironično igro, mestoma že skoraj groteskno, je v pantomimi prikazana usoda štirih oseb (intelektualca, delavca, kmeta in planinca), ki se morajo znajti v takšni ordinaciji. Upočasnjena burleska Urgenca je kratka gledališka prilika, ki se navdihuje pri tranzicijskih zapletih sodobnega zdravstva in se zgleduje po črni ikonografiji iz stripov Alana Forda. Kljub močni socialni noti pa je predvsem zabavna. Primerna je za tako imenovano družinsko publiko, torej praktično za vse.

☞ Ob 21. uri na dvorišču kulturnega doma (v primeru slabega vremena v dvorani KUD-a Franca Kotarja)

• Kvinton: Koncert

Kvinton je skupina, ki se bo vpisala v zgodovino domače popularne glasbe z izrednimi melodijami in neobremenjenim izvajanjem pop glasbe, ki ima več stičnih točk z ljudskim načinom izvajanja glasbe za zabavo in ples, kot z industrijskim perfekcioniranjem. Kvinton se stilsko razliva od blue-esa, rocka, swinga, do etna in alternative. Njihove pesmi govorijo o življenju, usodah, zablodah, ljubezni in vinu. Kvinton je skupina, ki jo odlično sprejmejo na štu-

dentskih zabavah, na elitnih sprejemih, na rock koncertu, v gostilni pri »Novakovih«, na open air festivalu in v galeriji med umetniškimi artefakti in strogo urejenim ploskanjem v pavzah med pesmimi. Skupina Kvinton je do sedaj posnela dva videospota, ki sta bila odlično sprejeta. Prvega, za pesem »Gusl«, je posnel ljubljanski videoartist Neven Korda, drugega, »Dotik ljubezni«, pa režiser Jan Cvitkovic.

Sobota, 26. maj 2007

☞ Ob 20. uri v dvorani Marjance Ručigaj, Center Ivana Hribarja

• Mestno gledališče Ljubljansko:

Grega Čušin: Hagada, monodrama

»Gregor Čušin, eden izmed vidnejših igralcev MGL, sega v avtorskem projektu Hagada od pradavnine do današnjih dni. Pred gledalci se v pičli uri sprehodi več kot 20.000 zgodovinskih, pa tudi nezgodovinskih oseb. Pri tem se naslanja na Burkaški misterij Daria Foja, Psalm o čudežu po policijski uri Frana Milčinskega, Pieta Cirila Berglesa, Goldbergove variacije Georga Taborija, Matejev, Markov, Lukov in Janezov evangelij, Mojzesovo Peteroknižje in mnoge vice, ki krožijo po medmrežju. Čeprav je Čušin na odru ves čas sam, vlada tam nepopisna gneča. Hagada je duhovita masovka na mono način z veliko petja in pitja. Monokomedija Hagada je bila nagrajena na festivalu Monodrama Ptuj 2003. Gregor Čušin z izrazitim čutom za imitacijo in mimiko zanimivo poveže nekaj odlomkov iz Svetega pisma z anekdotami in šalami. Igralsko zahteven projekt v maniri velikih, monokomedija, ki šestdeset minut brez težav obdrži gledalčevo pozornost.«

(Nina Jerman, TV Slovenija, Odmevi)

»Preprosto, a učinkovito organiziran material podaja Čušin disciplinirano, tekoče, tako rekoč brez šumov, govorno in telesno natančno, hitro in z dobrimi refleksi /.../ Komedijant, kot se spodobi.«

(Blaž Lukan, Delo).

Sobota, 2. junij 2007

☞ Ob 15.30 uri na ploščadi pred centrom Ivana Hribarja

• Športno društvo Trzin: Tek Petra Levca

☞ Ob 19. uri na ploščadi pred centrom Ivana Hribarja (v primeru dežja v dvorani KUD-a Franca Kotarja)

• **Damjana Golavšek:**

Glasbena predstava za otroke

Damjana večino svojega življenja posveča glasbi in ustvarjanju le-te. Na nebu slovenskega glasbenega dogajanja kot pevka aktivno deluje že 25. leto, o čemer priča tudi 12 izdanih plošč. Njen naravni dar za delo z otroki se lepo pokaže tudi na njenih glasbenih nastopih, saj ji otroci radi sledijo. Pozitivna motivacija in njena igrivost otroke prepričata in pritegneta. Skupaj z Damjano se bomo udeležili zabave in preživeli veselo urico polno glasbe, lepega petja in plesa.

Boter predstave je Pizzeria SESTRICE

☞ Ob 20. uri na ploščadi pred centrom Ivana Hribarja (v primeru dežja v dvorani KUD-a Franca Kotarja)

• **KUD Priden možic: Ulična predstava**

Nova uprizoritev klasične slovenske zgodbe o lepi Vidi se zalomi, ker Milena Zupančič ne pride na predstavo. Pa tudi ostalih igralcev ni. Lahko predstavo odigra ubogi Mihael, ki je sicer le biljeter?

☞ Ob 20.30 uri na ploščadi pred centrom Ivana Hribarja (v primeru dežja v dvorani KUD-a Franca Kotarja)

• **Jebela cesta: Koncert**

Skupina je svojevrsten biser na slovenski glasbeni sceni. Niso toliko znani po svoji avtorski glasbi kot po nastopih, ki imajo včasih že literarno - glasbeni značaj, obogaten z izvirnimi, predvsem parodičnimi priredbami iz zakladnice popa, rocka in slovenske ljudske glasbe. Igrajo neke vrste mešanico etno, pop in rock stilov, ki temelji na plesnih ritmičnih znanih popevkih iz glasbene zgodovine. Zasedbo sestavlja šest članov: Robert Šarman (kitara, vokal), Dana Krajnc (violina, vokal), Dejan Kalan (or-

glice, ropotulje, vokal), Mladen Ravnikar (harmonika, bas kitara, vokal), Beno Kolarič (električna kitara, bas kitara, vokal), Damir Fenrich ter Rok Bajrič (bobni).

Kvalitetna glasbena zabava za vse generacije je zagotovljena!

Sobota, 9. junij 2007

☞ Ob 19.30 uri v dvorani KUD-a Franca Kotarja

• **KUD Franca Kotarja, skupina Orbitala: musical Čarovnik iz Oza**

Potrkaemo s petami in se odpravimo na največji projekt domače skupine Orbitala doslej!

25- članska zasedba nam je pripravila barvito mešanico glasbe, plesa in igre, pravi trzinski musical! Kdo ne pozna večne klasike, zgodbe o pogumni deklici Dorothy, psičku Totu in njenih prijateljih Strašilu, Levu in Drvarju? Družčina se do Smaragdnega mesta odpravi po Rumeni cesti, polni dogodivščin, preprek, zapletov in pravljinih bitij. Pestra kostumografija, barviti svetlobni efekti, ter narava, ki jo bodo prenesli v dvorano, bodo še dodatno popestrili domači spektakel.

Sobota, 16. junij 2007

☞ Ob 19. uri v dvorani Marjance Ručigaj, Center Ivana Hribarja

• **Literarno srečanje**

Tako kot že večkrat v zadnjih letih, tudi letos v okviru Trzinske pomladi želimo ljubiteljem književnosti omogočiti vrhunsko doživetje ob nastopu najboljših slovenskih pesnikov in pisateljev. V ta namen se bomo tokrat povezali z eno najbolj prodornih slovenskih založb, ki bo v Trzinu pripravila nastop avtorjev, katerih nova dela so v zadnjem času pritegnila pozornost bralcev in kritike. Vsekakor je pričakovati vznemirljiv in prijeten literarni večer; tokrat s slovenskimi avtorji.

Skupina *Jebela cesta*

**Letošnje
Trzinsko pomlad
so omogočili:**

**Generalni pokrovitelj:
NLB Banka Domžale d.d.**

**Pokrovitelji:
Biring Group**

Biring Group

Biring Group | Biring Invest d.o.o. | Biring Ambient d.o.o.

AS Domžale, moto center d.o.o.

AS
DOMŽALE
MOTO CENTER d.o.o.

Kalcer d.o.o.

Habat Marjan s.p.

Habat Marjan s.p.

Habatova ulica 12, Trzin
GSM: 041 650 417

- avtoprevoznništvo
- gradbena mehanizacija
- urejanje parkov

Signa d.o.o. (Barca)

Pizzeria Sestrice

Tiskarna Ozimek

Pekos pub

PEKOS PUB

Šotori Petre d.o.o., Žalec

Ton- Tomaž Šinko s.p.

Gostilna Narobe

RESTAVRACIJA
PRI NAROBETU

☞ Ob 20. uri v dvorani Marjance Ručigaj, Center Ivana Hribarja

• **Andrej Rozman Roza: Skopuh, najbolji skopa izvedba monodrame**

Predstava je sicer inspirirana z Molierovim Skopuhom, vendar govori predvsem o Slovencih in našem odnosu do jezika in kulture v času, ko uradno in osebno vse bolj prisegamo na tržne zakonitosti in ekonomsko konkurenčnost. Čeprav se navezuje na izjavo Miša Mrkaiša o nemoralnosti slovenske kulture, je v prvi vrsti naperjena proti vsesplošni slovenski slepoti za situacijo, v kateri se nahajamo s svojim dejansko majhnim jezikovnim trgom. A ker gre hkrati za predstavo, ki naj bi bila ob vsej aktualnosti predvsem zabavna, bi bila najboljša žanrska oznaka zanjo »črna narodo-

budna komedija s srečnim koncem«. »Najbolj skopa izvedba Skopuha je še en proizvod Rozmanovega nesmrtnega smisla za situacijsko komiko in za aktualistično poantiranje. V njegovi solistični predstavi z nekaj ropotije je več krvavo zaresne Slovenije kot v vseh kulturnih in znanstvenih inštitucijah skupaj. Tudi ko ni ničesar smešnega, je vse smešno, samo da na odru ostane njegova na različne načine zmečkana faca. Zaradi nje in tistega, kar je za njo, je Trnovo že dolgo kraj veselega imena.«
(Peter Kolšek, Delo).

Ponedeljek, 25. junij 2007

☞ Ob 20. uri na športni ploščadi OŠ Trzin

• **Mednarodni folklorni festival**

Folklorni festival je verjetno največja posamična prireditve v občini Trzin, ki ga organiziramo v sodelovanju s festivalom Lent. Tudi letos bomo priča nastopom številnih folklornih skupin iz tujine in domovine. Najprej nas bodo ogrele otroške folklorne skupine iz Slovenije, nato pa nas bodo s svojimi tipičnimi plesi razveseljevali plesalci in godci s celega sveta. Pričakujemo skupine iz Peruja, Cipra in Makedonije. O dogodku izide še posebna zloženska. **Boter folklornega festivala je Biring Group.**

Vstop na vse prireditve je brezplačen, več informacij pa dobite na spletni strani www.trzinska-pomlad.com. Kontakt: **Andrej Zupanc 041 761 248**, e-mail: info@trzinska-pomlad.com

Zvoki šestih strun

Za zaključek zelo bogate sezone kulturnih večerov je ponovno poskrbel kar župan sam. K nastopu v mali dvorani je povabil kantavtorja, kitarista in nekdanjega rokerja Petra Andreja, ki nam je obogatil večer z izvajanjem uglasbenih pesmi slovenskih pesnikov (Erike Vouk, Andreja Brvarja, Mirana Dekleve, Kajetana Koviča) in svojih pesmi. Z izredno melodičnim glasom nas je popeljal med pohorske gozdove, na prostrana pšenična polja, med zelene travnate livade, pa tudi sivino mariborskih ulic. Z liričnimi pesmimi, med katerimi sta najbolj ugajali Dežujva in Midva, je ustvaril med poslušalci toplo, čustveno ozračje. Poleg tega nas je s pripovedovanjem zgodbe o Francu Rihteriču in zapeto balado o njem spomnil in opomnil na našo ne vselej lepo preteklost. Peter Andrej v kratkem napoveduje pohod v nova glasbena prostranstva.

Peter Andrej je začel kot roker v zgodnjih osemdesetih, v posebnem času, ki je rojeval ironijo in ko je bila drugačnost še splošno sprejeta vrednota. Igral je v bendu Lauženki iz Nahkasla in sodeloval pri snovanju Rumlkukla, mladinskega kulturnega kluba iz Ruš. Vsega skupaj se je tako nalezl, da je tudi po razhodu Lauženkov nadaljeval glasbeno, pesniško in klubsko pot. Uglasbljeval je svetovne in domače velikane: Eluarda, Lorco, Baudelaira, Brechta, Župančiča, Grafenauerja. Prelomna je bila uglasbitev songov Borisa A. Novaka, že v gimnaziji, leta 1988, za predstavo Hiša iz kart. Temeljito se je lotil še dveh pesnikov, ruškega rojaka Janka Glazerja, ki je ustvarjal sredi dvajsetega stoletja, ter sodobnice Erike Vouk. Vmes je ves čas snoval tudi lastno uglasbljeno poezijo. V zadnjih letih je doživel rokarsko renesanso, večino repertoarja namreč izvaja z zasedbo odličnih predvsem ruških glasbenikov.

V razmislek

Še vedno se premalo zavedamo, da je naš župan priznan tudi v književnih krogih in kulturnem življenju nasploh, saj je med drugim tudi že vrsto let predsednik PEN-a Slovenije. Tudi temu dejstvu se imamo zahvaliti za izredno kakovostne kulturne večere, ki jih organizira svojim občanom. Pa kako sprejemamo to ljubeznivost in pozornost? Nič kaj lepo. To se kaže z včasih zelo skromno udeležbo. Druge za take večere plačajo lepe denarce. Pa bi bilo boljše, če bi pobirali vstopnino? Dvomislim! Za župana, gospoda Peršaka, bi bilo lažje in tudi ceneje, če vsega tega ne bi počel in bi si privoščil sprehod ali bi si z ženo ogledala kakšno gledališko predstavo. Pa kaj? Hoče svojim občanom nekaj dati, kar nekateri smatramo za kulturne dobrine, drugič pa ... Pa tudi med temi drugimi je veliko

takih, ki so kulturno dovolj dovezetni za nivo, ki nam ga nudijo kulturni večeri v Trzinu. Kdo si vendar ne želi slišati lepe melodije ali poslušati lirične pesnitve, se srečati s svetovno priznanimi avtorji iz vseh koncev in krajev sveta? Ne nameravam prepričevati ljudi, kaj naj delajo v svojem prostem času, prizadene pa ignoranca do pesnika iz Rusije, Portugalske ... ki pride predstaviti svoje pesmi v Trzin, pa čeprav mu je to spotoma, ko je na kakšni konferenci v Sloveniji. Kar predstavljam si, kaj vse bi slišali, če vsega tega ne bi bilo, posebej še od tistih, ki že sedaj kritizirajo vse počez, pa četudi jih ni nikjer in nikoli na nobeni prireditvi. Naj mi ne zamerijo tisti, ki sem jih hote prizadel, naj brez vsake zamere razmislijo o rečenem in morda le kdaj pridejo na kakšno prireditve. Upam le, da se jeseni vidimo. Če bo imel župan še dovolj poguma in volje, da nam bo pripravil podobne večere.

Tone Ipavec

Peter Andrej - kantavtor in roker (Foto: Marjan Laznik)

Večer z Vlasto Nussdorfer - baronico Trzinsko

Knjižnica Tineta Orla in Društvo prijateljev mladine Trzin sta v počastitev Tedna slovenske knjige pripravila literarni večer z gospo Vlasto Nussdorfer.

Zakaj prav gospo Vlasto? Zato, ker imamo pravljice radi v vseh starostnih obdobjih, ker so nekaj lepega..., ker v njih nastopajo principi in princeze..., ker je v njih dobrot nagrajena, zlo pa kaznovano... Še zlasti pa zato, ker jih beremo otrokom, ki jih veseli poslušajo in uživajo ob srečnem koncu, zvečer pa ob njih mirno zaspijo...

In kakšno zvezo imajo pravljice z **Vlasto Nussdorfer**, višjo državno tožilko in generalno sekretarko društva Beli obroč? Tudi ona piše pravljice, le da se njene dogajajo tukaj in zdaj in so kruta resničnost našega vsakdana. Ljubezen do pisanja goji že vse od otroštva. Je humanistka, ki svoje dolgotletne izkušnje spreminja v življenjsko poslanstvo in prizadevanja za lepšo prihodnost trpečih in verjame v pravično kaznovanje storilcev najhujših kaznivih dejanj. Ko je skozi leta svojega službovanja poslušala resnične pripovedi žrtev spolnega, fizičnega in psihičnega nasilja, ki so zaznamovale marsikatero otroško življenje, jih je simbolično povezala v 12 pretresljivih zgodb za 12 mesecev v letu in 12 številka na uri. Kot nam je povedala na predstavitvi, se nasilje dogaja vsako uro, vsak dan v letu. Knjiga, ki nosi naslov **Naše deklice z vžigalicami**, je izšla konec leta 2005, ob zgodbah pa so v knjigi objavljena tudi razmišljanja znanih predstavnikov iz javnega, kulturnega in političnega življenja. Po pretresljivi prvi knjigi je avtorica nadaljeva-

Za presenečenje večera je poskrbela gospa Ada Lovše Mušič, ki je pred leti v časopisu zaslédila novico, da je gospa Nussdorfer baronica Trzinska. Pred leti je namreč dobila za darilo polet z balonom. Po kraju pristanka se pridobi naziv baronice. In prav to se je zgodilo naši gostji. Zato ji je, oblečena v Pehto, podarila skromen, a izviran šopek. Res izvirna zamisel, ki je celo gostji, izvrstni govornici, za trenutek »vzel sapo«. (foto: Zoran Rink)

la s svojo čustveno in pisateljsko žilico in pozornost namenila dečkom. Tudi tokrat je napisala 12 zgodb, v katerih nastopajo ranjeni dečki. V tej knjigi, ki je izšla takoj naslednje leto, pa nas prevzamejo poleg zgodb tudi razmišljanja in sporočila dijakinj in dijakov Srednje kmetijske šole Grm iz Novega mesta in so pravzaprav ogledalo naše družbe.

Gospa Vlasta Nussdorfer nam je poleg obeh knjig predstavila tudi društvo Beli obroč, ki je bilo prav na njeno pobudo ustanovljeno decembra 2003. To je društvo za pomoč žrtvam kaznivih dejanj in je

del široke mreže društev Belega obroča po vsej Evropi. Gre za povezovanje, torej za obroč, tako žrtev kot tistih, ki pomoč lahko nudijo.

Prepričana sem, da je ta večer tudi nam segel globoko v srce, in ne morem si kaj, da ne bi iz prispevka v prvi knjigi izpostavila misli gospe **Mance Košir**, ko pravi: »Kdor dela za druge, osebnostno raste. Komur je mar, kadar sliši jok pretepenih otrok in tuljenje napol mrtve ženske, kdor ne zamizi pred spolnimi zlorabami in nasiljem, ki se dogaja čisto blizu nas, ta je žareča vžigalica iz Andersenove pravljice.« **Meta Železnik**

Skupine starih ljudi za samopomoč v Sloveniji delujejo že dvajset let

Dve desetletji sta že minili od takrat, ko je bila ustanovljena prva skupina starih ljudi za samopomoč. Danes jih po vsej Sloveniji deluje že 486, dve v okviru Medgeneracijskega društva Jenesski cvet tudi v Trzinu. Pred petnajstimi leti so se vse skupine, ki povezujejo 755 prostovoljk in prostovoljcev in 6.000 starih ljudi, povezale v Zvezo društev za socialno gerontologijo Slovenije. Obe obletnici so člani skupin pod častnim pokroviteljstvom predsednika republike dr. Janeza Drnovška praznovali 19. aprila v Kulturnem domu v Mengšu.

O začetkih, programu in pomenu tovrstnih skupin in srečanj so na tiskovni konferenci novinarjem povedali **Zmaga Prošt**, predsednica Zveze za socialno gerontologijo Slovenije, **Marija Horvat**, koordinatorica nacionalne mreže Skupin starih ljudi za samopomoč, **Tone Kladnik**, idejni vodja programa in ustanovitelj prve skupine, in **Branka Knific**, ki skrbi za izvedbo medgeneracijskih taborov. »Začelo se je tako, da smo zaposleni v socialnih javnih službah začutili potrebo po organiziranju v polju prostovoljstva; vsi prostovoljci na tedenskih srečanjih in drugih aktivnostih opravijo dela za

kar šestdeset redno zaposlenih ljudi,« je povedala predsednica zveze. Koliko tovrstno druženje pomeni starim, vedo povedati mnogi udeleženci skupin, ki se skupaj z dvema v ta namen izobraženima prostovoljcem, ki vodita skupino, srečujejo dvakrat tedensko. »Ta dan je za nas praznik,« pravijo predvsem tisti, ki svoja stara leta preživljajo v domovih za ostarele, nič manj pa se srečanj, s katerimi uspešno rešujejo socialne stiske, ohranjajo psihofizično kondicijo in se vključujejo v družbeno dogajanje, ne veselijo tisti, ki skupine obiskujejo v domačem okolju.

Povezuje jih revija Prepletanja, vsako leto pa se odpravijo tudi na medgeneracijski tabor, kjer se nekaj dni družijo vse tri generacije. Delo s starimi je namreč najboljša šola življenja in priprava na lastno starost.

Pester program, ki so ga pripravili ob praznovanju, je zajel pregled dvajsetletne poti programa Skupine starih ljudi za samopomoč, slavnostno akademijo s podelitvijo priznanj prostovoljkam in prostovoljcem, ki že petnajst ali več let sodelujejo v programu, in kulturni program s skupinami Carmina Slovenica, New Swing Quartet in Pinocchio. **Jasna Paladin**

Občni zbor MD Jesenski cvet

Medgeneracijsko društvo Jesenski cvet (MDJC), ki deluje na območju upravne enote Domžale, je imelo 29. marca 2007 redni občni zbor. Občni zbor smo organizirali v gostilni Pri Fr'frau v Krašcah pri Moravcah, udeležila pa se ga je večina članov društva, ki ima trenutno 173 članov. V okviru društva deluje 21 skupin za samopomoč starejšim, ki jih vodi 35 voditeljic in voditeljev, ki vsi delujejo kot prostovoljci.

Na občnem zboru smo ugotovili, da je bilo društvo v preteklem letu aktivno in uspešno. Sprejeli smo poročilo o opravljenem delu v letu 2006 in načrt dela za naslednje obdobje. Sprejeli smo tudi finančno poročilo in finančni načrt. Zaradi spremenjenih določenih zakonskih določil smo morali pripraviti tudi v našem društvu spremembo statuta. S spremembami smo se seznanili in potrdili nov statut. Dosedanji predsednici društva **Tatjana Štrubelj** smo se zahvalili za opravljeno delo in jo razrešili funkcije, za novo predsednico društva pa imenovali **Vlasto Rozman**, ki smo ji zaželeli veliko uspeha pri vodenju MDJC. Prav tako smo se zahvalili petim prostovoljkam, ki v društvu sodelujejo že več kot deset let.

Občnega zbora društva sta se udeležila tudi podžupan trzinske občine **Franc Mušič** in **Franci Pavlič**, predsednik DU Žerjavčki iz Trzina. Opravičila sta župana Antona Peršaka in Andrejo Kočar, svetovalko za

Občni zbor MD Jesenski cvet (foto: MD Jesenski cvet)

družbene dejavnosti, ter pohvalila delo našega društva. Skupščine se je udeležil tudi predsednik društva upokojencev iz Mengša **Janez Šutar**, ki je poudaril dobro sodelovanje med društvi. Iz moravskega društva upokojencev se je skupščine udeležil podpredsednik **Vlado Ocepek**, ki je tudi poudaril pomen dobrega sodelovanja med društvom upokojencev in MD Jesenski cvet.

V drugem, družabnem delu našega srečanja sta se predstavili dve skupini, ki sta v letu 2006 začeli z delovanjem. Potem pa

smo ob kosilu zaključili še eno skupno prijetno popoldne.

Tudi člani obeh skupin, ki delujeta na območju občine Trzin, in sicer skupina Naše vezi in skupina Trzinski izvir, smo se udeležili občnega zbora. Skupini imata redna srečanja enkrat tedensko v občinskih prostorih. V skupinah se dobro počutimo in skrbimo drug za drugega, skrbimo za to, da ostajajo naši člani aktivni, da vzdržujejo stike in da nimajo občutka, da so kot starejši občani osamljeni in zapuščeni.

Voditeljci Naših vezi in Trzinskega izvira

Kratek izlet na Brezje

Na lep pomladni dan, 12. aprila, smo se skupini za samopomoč starih Naše vezi in Trzinski izvir odpravile na izlet na Brezje.

V cerkvi smo Marijo prosile za zdravje. (foto: Jožica Trstenjak)

Ogledale smo si najstarejšo romarsko cerkev Marije Pomagaj. Marijo smo poprosile za zdravje in v posebnem prostoru prižgale svečke za posebne prošnje. Nato smo v lokalu nasproti cerkve pomalicali, popile sok in kavo. Sedele smo na soncu, se pogovarjale in si malo odpočile. Vesele smo, da smo si kljub težkim in bolečim nogam upale na izlet. Vseh sedemnajst udeleženk se je počutilo kot velika, srečna družina. Želimo si veliko takih kratkih in lepih izletov, ki nam bogatijo jesen življenja.

Za Naše vezi in Trzinski izvir **Jožica Trstenjak**

KUD Franca Kotarja vabi na otroški musical in okroglo mizo

KUD Franca Kotarja Trzin vas vabi na otroško gledališko predstavo - musical Čarovnik iz Oza.

Predstave bodo v nedeljo, 27. maja, ob 16. uri, v petek, 8. junija, ob 19. uri, v soboto, 9. junija, ob 19. uri, v nedeljo, 10. junija, ob 16. uri, v petek, 15. junija, ob 19. uri, v soboto, 16. junija, ob 10. uri (matineja) in ob 19. uri.

Skoraj celotna ekipa, ki je pripravila Čarovnika iz Oza.

KUD Franca Kotarja vabi vse člane in simpatizerje društva na okroglo mizo s predstavitvijo programa dela KUD-a v sezoni 2007/08, ki bo v **četrtek, 24. maja, ob 19. uri** v dvorani KUD-a na Mengeški c. 9. Predlogi zaželeni! **KUD Franca Kotarja**

Mali vozniki iz vrtca Palčica

Zadnji aprilski torek so otroci vseh štirih skupin drugega starostnega obdobja že prav nestrno pričakovali - pa ne toliko zaradi napovedanega lepega vremena in bližajočih se prvomajskih praznikov. Pravi razlog je tičal v vožnji z avtomobilčki na nožni pogon po čisto zaresnem, posebej njihovi starosti (4 - 6 let) prilagojenem poligonu v okviru programa Kolesarčki (odobrile so ga številne ustanove, ki se ukvarjajo s preventivno vzgojo otrok v cestnem prometu) pod budnim nadzorom posebej za to usposobljenih strokovnjakov in inštruktorjev.

Otroci so poligon najprej spoznali kot pešci...

... nato pa še kot vozniki.

Ptički, Stonoge, Čmrlji in Žabice smo zato združili prijetno s koristnim in v ta namen v preteklih dnevih še bolj zavzeto obnavljali ter nadgrajevali že obstoječe znanje o CPP (tudi z diapozitivi, plakati in kratkimi filmi) ter obnašanju v prometu. Poligon je sestavljalo več križišč, prehodov za pešce, prometnih znakov in semafor, upoštevanje vsega naštetega ter tudi sama vožnja z vozili in upoštevanje ostalih udeležencev pa je na začetku malim šoferjem povzročalo kar nekaj preglavic (ignoriranje rdeče in rumene luči na semaforju, izsiljevanje prednosti, premajhna varnostna

razdalja, pa prevelika hitrost ...). Po pogovoru s prijaznimi izvajalci programa pa so otroci zadevo vzeli sila resno ter dokazali, da vaja dela mojstra. Obljubili so, da bodo tudi svoje starše odslej opozarjali na uporabo varnostnega pasu, primerno hitrost, uporabo luči in smerokazov... Zanimive učne urice, ki so jih omogočila nekatera trzinska podjetja, so tako kar prehitro minile, želja vseh nas pa je, da bi s podobnim ozaveščanjem ter vzgojo zlasti najmlajših nadaljevali tudi v prihodnje.

Besedilo in foto:
Gašper Ogorelec

Felixi na kolesu

Letošnja pomlad je prečudovita za kolesarjenje. Naši Felixi si že lep čas nabirajo kondicijo, zato se je nedeljskega maratona »Velo« udeležilo kar sedemnajst članov društva Felixi Trzin in si kot tretja najštevilčnejša ekipa zaslužili poseben pokal in praktično nagrado.

Po začetnih pripravah na startu v Črnučah so se kolesarji v spremstvu redarjev, policistov, mehanikov za kolesa in zdravnika ter reševalnega vozila podali na 81 kilometrov dolgo pot, ki jih je preko Gameljna, Šmartnega, Vodice, Zapog, Valburge, Trboja, Voklega, Senčurja, Cerkelj, Klanca, Komende, Most, Križa, Kamnika, Duplice, Mengša, Sela, Povodja, Šmartnega in Gameljna pripeljala nazaj v Črnuče. Na cilju je vsak prejel pokal, praktično darilo, osvežilno pijačo, čokolado in sadno energetske tablice, nato pa še toplo malico.

Vračanje kolesarjev nazaj na cilj ni bilo tako strnjeno, kakor na startu. Kolona se je med potjo raztegnila, zato so se vračali v večjih in manjših skupinah, vendar vsi veseli, da so premagali spomladanski najdaljši maraton.

Skrb za zdravje, ki ga utrjujejo po kolesarskih poteh in na maratonih, se večkrat konča s prijetnim druženjem. Tako je bilo tudi tokrat zelo prijetno druženje v Dolgi dolini, ko so se po zadovoljni vrnitvi z maratona kolesarji družili ob dobri hrani in pijači do večernih ur.

Besedilo in foto: Zoran Rink

Navkljub temi v Tuhinju Trzinci zažareli

Ker dober glas seže v deveto vas, so trzinske superfante predzadnjo aprilsko nedeljo povabili na tradicionalni medobčinski turnir v oddaljeno Šmartno v Tuhinju, tovrstno prijazno gesto pa so naši sprejeli z veseljem in veliko željo, da v konkurenci šestnajstih izbranih vrst znova dostojno zastopajo naš kraj.

Neugoden žreb jim je določil igranje v prvi, najtežji skupini, zato so v soboto po popoldanskem »bojnem posvetu« oči zatisnili že ob 20. uri (preverljivo, kajti po dolgoletnih izkušnjah fantje iz prve roke vedo, da »ni ga boljšega obeda, kot je spanca polna skleda!«), sanjali evrogole in morebitne predvidljive situacije ter v nedeljo že ob 8. uri otvorili turnir - z minimalno, a zaslužen zmagom, kakopak, kot se spodobi!

Trzinci so se znova izkazali kot tipična turnirska ekipa, saj so igralci racionalno razporedili moči in varčevali z energijo in do finala v petih tekmah dosegli tri in prejeli en zadetek, dve srečanju pa so po kazenskih udarcih rutinirano odločili v svojo korist. Spričo dejstva, da so bili brez ene same menjave, so poskrbeli za najprijetnejše presenečenje prireditve.

Vrhunec dogodka je bil na vrsti šele ob 21.30, prireditelji pa so se nehote uštelili z dolžino dneva - le štirje miniaturni reflektorčki oziroma brlivke seveda niso zalegli, luč na koncu tunela pa je bila ideja nastopajočih, da si pomagajo z žarometi tam parkiranih avtomobilov, a žal tudi to ni zaleglo. No, finalisti so se vdali v temno usodo, vseeno pa razmere obrnili na hec in poskrbeli za obilico zabave, saj so se igralci istega moštva med seboj v šali glasno klicali, si mahali z baterijami, se držali za roke, spraševali gledalce za pot do gola ...

Številno občinstvo se je ob tem imenitno zabavalo ter dodobra nasmejalo in z bučnim aplavzom nagradilo požrtvovalne in malce šegave nogometase, zvrhano metro navdušenja pa nato še enkrat namenilo našim junakom, ki so zmago več kot velikodušno prepustili domačinom (tretja je bila Loka), prevzeli pokal, dali za rundo ter si rekli: »Dobri smo, krasno je b'lo, pa še kdaj!« Ker je bilo kasneje že zelo pozno, tokrat avtoigramov izjemoma niso delili. Nato so šli pa spat in zjutraj v službo. Fantje, super ste!

Gašper Ogorelec

32. tradicionalno srečanje invalidov MDI Domžale

Vnedeljo, 15. aprila, je v Hali komunalnega centra v Domžalah potekalo 32. tradicionalno srečanje invalidov Medobčinskega društva invalidov Domžale, Lukovica, Moravče, Mengeš in Trzin. Teh srečanj se invalidi navedenih občin veselimo, saj nam je vsak dan v letu, ki je preživet v dobri družbi in v družbi s sebi enakimi, pomemben.

Godba na pihala Domžale je s himno in še drugimi pesmimi poskrbela za uverturo v praznik invalidov. Na letošnje srečanje so prišli tudi vabljeni gostje, in sicer **Toni Dragar** in **Anton Peršak**, župana občin Domžale in Trzin, na novo izvoljeni predsednik ZDIS **Drago Novak**, predsednik pobratenege Društva invalidov Izola **Zmago Višnjevec**, drugi predsedniki društev invalidov iz gorenjske regije ter Kopra in še direktor Hotela Delfin Izola **Branko Simonovič**. S svojo prisotnostjo nas je pozdravila generalna državna tožilka in ustanoviteljica ter sekretarka društva **Beli obroč** (za pomoč otrokom, ki so doživeli nasilje v družini in žrtvam kaznivih dejanj) **Vlasta Nussdorfer**.

Od predsednice MDI Domžale **Vide Perne** smo bili deležni lepega pozdrava in nagovora. Obrazložila je namen dela in aktivnosti društva, s katerimi si prizadevamo

Letos so se invalidi MDI Domžale (in njihovi svojci) zbrali že na 32. srečanju. (foto: MDI Domžale)

izboljšati življenje invalidom. Program dela temelji na šestih točkah in ga člani na sedežu društva uresničujemo skupaj s poverjeniki. Brez prostovoljnega in srčnega dela poverjenikov društvo ne bi moglo delovati.

Res je tudi, da se v novih prostorih društva povečujejo dejavnosti društva. Vsak invalid, ki želi poskrbeti za svoje zdravje, dobi na društvu strokovno pomoč in nasvet in tudi zdravilno prijazno besedo. Predsednica nas je povabila, da se tudi v prihodnje čim večkrat oglasimo v prostorih društva in povabimo še druge. Aktivnosti pa potekajo tudi izven sedeža društva.

Po lepih besedah govornikov je sledil kul-

turni program z ansabloma Čepon in Prosen, enajstletnim pevcem Nejcem in pevko Evo Černe ter folklorno skupino Klas. Maja Mušič je med točkami nastopajočih podala svoj vezni del programa. Sledil je zabavni program z ansablom Gamsi. Po dobri hrani in pijači smo se, kdor se je pač lahko, tudi zavrtili. Ja - bilo je res lepo.

Hvala vsem vam, ki vam ni vseeno, kako živijo ljudje, ki so zaradi različnih razlogov zaznamovani za vse svoje življenje. Hvala vsem vam, ki del svojih sredstev namenjate socialno šibkim in težkim invalidom. Vem, da se veselite z nami.

Martina Lampret, MDI Domžale

Državno prvenstvo invalidov v streljanju z zračnim orožjem

Vtelovadnici OŠ Trzin je 21. aprila 2007 potekalo 16. državno prvenstvo v streljanju z zračnim orožjem. Invalidi tekmovalci so se pomerili v streljanju z zračno puško in pištolo po kategorijah NAC - neopredeljeni, SH1 - tekmovalci z invalidnostjo nog, SH2 - tekmovalci z invalidnostjo rok, gluhi tekmovalci ter SMS - tekmovalci, invalidi z multiplosklerozo.

Devetinosemdeset tekmovalcev je bilo glede na invalidnost in spol razporejenih v šest skupin, tričlanska komisija in sodniki pa so spremljali tekmovanje, ki je potekalo po predpisih mednarodnega pravilnika za izvedbo tekmovanj ter pravilnika za tehnično organizacijo in izvajanje tekmovanj v streljanju.

Tekmovalci, ki so dosegli najboljše rezultate - zlato priznanje:

- moški z zračno puško NAC - **Darko Šajhar**, DI Slovenj Gradec
 - ženske z zračno puško NAC - **Pavlina Glušič** MDI Žalec
 - moški z zračno puško, kategorija SMS - **Viktor Hrast** MDI iz Šaleške doline
 - ženske z zračno puško, kategorija SMS - **Vera Groznik**
 - moški z zračno puško SH1 - **Franc Pintar**, DPS Štajerska
 - moški z zračno puško SH2 - **Gorazd Tiršek**, DP JZ Štajerske
 - ženske z zračno puško SH2 - **Doroteja Kuns**, MDI iz Šaleške doline
 - moški s pištolo, kategorija NAC - **Ludvik Pšajd ml.**, MDI Ptuj
- Slavnostno otvoritev sta opravila gospod Muri, predsednik Zveze invalidov za šport Slovenije, in Vida Perne, predsednica MDI Domžale. Za izredno dobro izvedbo tekmovanja so zaslužni član športne komisije in član Strelskega društva Trzin gospod Mušič, ravnatelj OŠ Trzin gospod Brečko, sekretar Zveze za šport invalidov Slovenije Igor Malič in strokovna sodelovka Denis Bola Ujčič.

Utrinek s 16. državnega prvenstva invalidov v streljanju z zračnim orožjem (foto: MDI Domžale)

ZDIS je že drugič dodelila Medobčinskemu društvu invalidov Domžale, da prevzame izvedbo državnega prvenstva v streljanju z zračnim orožjem, in priznati je treba, da je bilo odlično izvedeno. Vsa pohvala gre predsednici Vidi Perne, Heleni Weith in Slavku Novaku, ki so bili aktivni tudi v času tekmovanja: od priprave jedilnice, otvoritve tekmovanja, vpisa tekmovalcev, pomoči pri postrežbi hrane in pijače, seveda so tudi ves čas prihajajočim tekmovalcem izrekli dobrodoščilo. Predsednica je prvim trem uvrščenim podelila medalje.

Udeleženci 16. državnega prvenstva so bili z izvedbo zadovoljni, začutili so pozornost in zaželenost prisotnih iz MDI Domžale. Skupaj s strelci smo se veselili srebrnega priznanja, ki ga je za MDI Domžale z zračno puško dosegel **Marjan Kovič**, ki je s pištolo dosegel tudi bronasto kolajno. **Tanja Pirc** iz MDI Domžale je v ženski ekipi z zračno puško pristreljala bronasto odličje.

Martina Lampret, MDI Domžale

»Žerjavčki« na prvem izletu v letošnjem letu

Društvo upokojencev »Žerjavčki« Trzin si je za svoj prvi izlet v letošnjem letu izbralo Kras in koprski okoliš.

Tako smo se 17. aprila odpravili na pot proti naši prvi destinaciji - Pršutarni Lokev. Seznanili smo se s proizvodnjo pršuta; žal smo si lahko ogledali le sušilnice. Našemu vodiču po proizvodnji smo zastavili kar nekaj vprašanj, najbolj pa nas je zanimalo, zakaj se na trgu pojavljajo tako različne cene pršuta - ne glede na naše večletne izkušnje se nam ni niti sanjalo, koliko dejavnikov vpliva na končno ceno izdelka.

Po ogledu so nam v njihovi restavraciji postregli z okusnimi sendviči (v katerih ni manjkalo pršuta...); poplaknili smo jih s teranom. Po »malici« smo se sprehodili po njihovi trgovini, kjer nas je vonj tako omamil, da smo se dodobra založili z njihovimi dobrotami.

Pot smo nadaljevali k našemu glavnemu cilju - v srce refoška, krajevno skupnost Marezige. Gostitelji **Marica Babič, Dorina Dobrinja, Vili Bržan in Dean Plahuta** so nas pričakali pred »Marežgansko konobo«. S platoja pred Konobo se razprostira prečudovit

pogled proti morju, Koprju, prav do sosednje Italije. Na kratko so nam predstavili zgodovino in današnji način življenja krajanov. V Konobi, okoli katere se preko celega leta odvija družabno življenje, so nam najprej pripravili degustacijo vin, nato pa so nas popeljali na ogled vinograda, v katerem so tudi do 150 let stare vinske trte.

Za zaključek našega izleta smo se podali v vas Lopar sredi Šavrinškega gričevja. Iz vasi se lepo vidita Koprski in Tržaški zaliv, kakor tudi gričevje, ki obdaja oba zaliva.

Vas slavi po krajevni etnološki in domoznanski zbirki »Hiša od Bardinca«, ki vsebuje zbirko tipične istrske hiše. S prijetnimi občutki in nekim novim poznavanjem tega dela naše zemlje smo se poslovili od naše gostiteljice in pot nadaljevali v vas Baredi nad Izolo na zaslužen in, že po oglašanju želodčkov sodeč, potrebno kosilo.

Ker pa je vsega lepega enkrat konec, smo s kosilom tudi zaključili naše popotovanje. Polni novih spoznanj smo dobre volje zapustili ta prelepi konec naše domovine. **Franc Pavlič**

V sliki in besedi po Mehiki

Ponovno se nam je na naše povabilo prijazno odzval gospod **Tomaz Erman** in nam 20. aprila v dvorani Marjance Ručigaj z diapozitivni predstavil svoje potovanje po Mehiki.

V dobri uri popotovanja nas je popeljal v svet Mehike in njihovih običajev, nam prikazal tako lepote kot tudi manj všečne strani potovanja. Udeležba na predavanju je bila za Trzin kar solidna (preko 60 poslušalcev), kar nekaj udeležencev pa se je zanimalo tudi za njegova naslednja predavanja.

Vsem zainteresiranim lahko namignemo, da smo z gospodom Ermanom v dogovoru, da nam jeseni predstavi potovanje po Gvatemali. **Franc Pavlič**

Trzinski upokojenci drugič na prvenstvo Gorenjske v streljanju z zračno puško

Ekipa v postavi **Franci Mušič, Andrej Perne, Franc Pavlič in Franc Valenčak** je 18. aprila uspešno nastopila na prvenstvu Gorenjske v streljanju z zračno puško.

Letošnji rezultat je neprimerno boljši od lanskoletnega, saj smo med posamezniki dosegli prvo mesto (**Franci Mušič**) in tretje mesto (**Andrej Perne**). Ekipno pa smo zasedli peto mesto. Po rezultatih sodeč imamo prihodnje leto vse možnosti, da tudi ekipno dosežemo eno od prvih treh mest, saj smo za tretjim mestom zaostali le za nekaj točk.

V jesenskem času nameravamo organizirati redne treninge, zato vabimo vse strelce-upokojence, ki jim je tovrstni šport zanimiv, da se prijavijo in nam pridružijo. **Franc Pavlič**

Srečanje upokojencev pri mlinčkih v Suhadolah

Ste že slišali, da so upokojenci iz Komende že pred leti izdelali in spravili v pogon sto štirideset mlinčkov? Če ne veste, kje - v vasi **Suhadole**, nedaleč od Mengša, približno tri četrt ure hoda do izvira sredi slikovitega gozda.

To je cilj za vsakoletno druženje, kamor povabijo društva upokojencev vseh okoliških občin. Letos so se tega srečanja že tretjič udeležili tudi Žerjavčki iz Trzina. Ravno pravšnja razdalja za neutrujajočo hojo, ki pa je še kako koristna v tem starostnem obdobju. Dvanajst se jih je do starta pripeljali z avtomobili in štirje s kolesi. Za dobrodošlico so jim postregli s šilcem »kačje slinice«, ki jih je hitro spravila v dobro voljo. Sledilo je druženje in pogovor o najrazličnejših vsakodnevnih dogodkih, veseljih, pa tudi neprijetnih. Zaskrbljeni so bili nad vandalizmom, ki se je pritihoval celo v ta mirni, v gozd skriti kotiček in poškodoval kar precejšnje število mlinčkov. Slika je bila še bolj žalostna, ker precej mlinčkov ni delovalo zaradi pomanjkanja vode. Kljub vsemu so si udeleženci pred odhodom domov obljubili, da se prihodnje leto zopet srečajo. **Meta Železnik**

Potrebujete pomoč?

Ste osamljeni? Si na sprehodu želite družbe sočloveka? Bi se kdaj radi poveselili, pa se nimate s kom?

Skupaj bomo premaknili omaro, obesili sliko na steno, odšli na obisk k zdravniku. Tudi nakupi v trgovini lahko postanejo prijetnejši. Ker nam ni vseeno za vas. Ker noben človek ni otok...

Ker bi vam radi pomagali.

Pokličite nas na telefonsko številko: 031 403 594

Sodelavci župnijskega Karitasa Trzin

Športno plezanje v Trzinu

Športno plezanje je samostojna športna panoga, ki vključuje varne oblike prostega skalnega plezanja. Prosto plezanje pomeni premagovanje plezalnih težav samo s pomočjo lastnega telesa, tehnični pripomočki pa se uporabljajo le za varovanje. Začetki športnega plezanja segajo v leto 1870, ko so za plezanje v peščenjakih ob Labi že veljala stroga pravila glede nadelave smeri, varovanja ... Športno plezanje pozna različne podzvrsti: balvansko plezanje se je najprej razvilo v Franciji, v Sovjetski zvezi so poznali tekmovanja v »skalolazenju«, v ZDA se je z uvedbo različnih varoval (zatiči, metulji ...) uveljavilo prosto plezanje (free climbing)...

Pravi razcvet je športno plezanje doživelo, ko so se začele plezalne smeri opremljati s svedrovci (posebni klini). S tem je prosto plezanje postalo relativno varna in zelo popularna dejavnost, plezalci pa so pričeli plezati vse težje smeri.

Prvo pravo mednarodno tekmovanje je bilo organizirano leta 1985 v Bardonecchi pri Torinu. Kmalu so se začela odvijati tekmovanja za svetovni pokal, leta 1991 pa je bilo organizirano tudi prvo svetovno prvenstvo. V Sloveniji se za prvo pravo tekmovanje šteje državno prvenstvo, ki je bilo v Ospu leta 1988. Sprva so se tekmovanja odvijala v naravnih stenah, kmalu pa so se preselila na umetne stene, s čimer se je športno plezanje še bolj uveljavilo kot tekmovalna športna panoga.

V Sloveniji imamo za razvoj športnega plezanja dobre možnosti. Plezanje poteka v naravnih plezališčih (pri nas so najbolj znana Osp, Črni kal, Mišja peč, Vipava, Kotečnik ...) ali na umetnih stenah, ki so jih od začetka devetdesetih let v telovadnicah in športnih dvoranah postavili že precej. Plezališča so navadno sorazmerno nizke (od nekaj metrov do nekaj deset metrov), lahko dostopne, nekrušljive stene, včasih tudi samo balvani (nizki skalni bloki). Umetne stene so nizke (bolder stene), kjer za varovanje ni potrebno uporabljati vrvi, ali visoke, kjer veljajo ista pravila kot v plezališču (s tem je povezano poznavanje varovanja soplezalca, vrvne tehnike ...). Na umetnih stenah se odvija tudi večina tekmovanj.

Športno plezanje danes...

V Sloveniji je krovna organizacija športnih plezalcev Komisija za športno plezanje (KŠP) pri Planinski zvezi Slovenije (PZS). Z veseljem lahko zapišemo, da je med njenimi člani od začetka marca letos tudi športno plezalni odsek PD Onger Trzin (ŠPO PD Onger Trzin).

V letošnjem šolskem letu je tako prvič za športno plezalni krožek na OŠ Trzin skrbelo naše planinsko društvo. Ker svojih trenerjev in inštruktorjev (še) nimamo (»tragika« trzinskega plezanja je ravno v tem, da kraj premore tudi izkušene plezalce, a so vsi dejavni v alpinističnih oziroma športno-plezalnih odsekih sosednjih društev), smo pomoč poiskali pri članih AO Kamnik. Tako letos krožek, ki ga je obiskovala deseterica osnovnošolcev, vodi Rajko Zajc.

Udeležili smo se dveh tekmovanj v okviru osnovnošolskih športnih tekmovanj. Področnega šolskega tekmovanja, ki je 10. aprila potekalo v Šenčurju, se je udeležilo pet osnovnošolcev. V kategoriji »Mlajši dečki - brez licence« je bil med dvaintridesetimi nasto-

pajočimi Matej Kristan trinajsti, Jaka Peternel je zasedel 19., Denis Močnik pa 23. mesto. V kategoriji »Starejši dečki - brez licence« je Andraž Udovič pristal na 16. mestu, Gašper Pevec pa je zasedel 19. mesto. Brez nas ni minilo niti državno prvenstvo osnovnih šol v Kranju (21. aprila). V kategoriji »Mlajši dečki - brez licence« je svojo nadarjenost spet pokazal Matej Kristan, saj je med triinpetdesetimi tekmovalci zasedel 21. mesto. Z malce manj uspeha je v kategoriji »Starejši dečki - brez licence« nastopil Andraž Udovič. Med enaindvajsetimi nastopajočimi je zasedel 19. mesto. Zaradi slabe obveščenosti (takrat še nismo bili registrirani) pa nam je »ušel« nastop v Zahodni ligi - to je tekmovanje v športnem plezanju za osnovnošolce.

In še pogled v prihodnost

Želimo si, da bi v naslednjem šolskem letu izpolnili vse zadane cilje: da bi na OŠ Trzin imeli dve skupini plezalcev (mlajše in starejše osnovnošolce), ki bi imeli boljše pogoje treniranja. Na dose-

danjih tekmovanjih smo namreč ugotovili, da je glavni problem naših tekmovalcev v tem, da v primerjavi z ostalimi slovenskimi mladimi športnimi plezalci trenirajo malo (samo enkrat dve uri na teden), velik primanjkljaj pa je čutiti v dejstvu, da v Trzinu ni »bolder stene«. Sedanja stena v telovadnici OŠ Trzin pa bi bila potrebna malce obnove.

Iskreno si želimo, da bi športno plezanje v našem kraju našlo svoje privrženice - to bo konec koncev tudi najlepše darilo PD Onger Trzin ob njegovi bližnji petindvajsetletnici.

Emil Pevec, PD Onger

**Mladinski odsek
Planinskega društva
Onger Trzin**

21. mladinski planinski tabor Krnica 2007

21. - 29. julij

Tabor je namenjen **osnovnošolcem**, ki jih veseli hoja v gore, življenje v naravi in bi radi preživeli prijetne počitniške dni v dobri družbi.

Kaj te čaka na letošnjem taborjenju?

- prijetni dnevi v naravi in noči pod platneno streho,
- hoja v gore, nova gorniška znanja,
- igre v naravi, lov za skritim zakladom, igre brez meja, kviz,
- ustvarjalne delavnice, obiski zanimivih gostov,
- taborni ogenj, petje ob kitari, zabavni večeri, planinski krst,
- plezanje v naravni steni
- —

Prijavnice so na voljo

- v tajništvu OŠ Trzin,
- na spletu (http://onger.org/depo/mpt2007/2007mpt_prijava.pdf).

Vabljenil

Šah - izzivi sosedom in festival

Neposredno po zaključku ligaškega tekmovanja, o katerem sem poročal v minulih številki Odseva, smo šahisti nastopili znova. Našemu članu B. Bajcu se je porodila ideja o »sodelovanju« dveh sosednjih občin, gre za občini Trzin in Mengeš, na šahovskem področju. To pobudo smo šahisti hitro sprejeli, našli sponzorja (zopet se je izkazal lastnik Pecos Puba Gorazd Završnik, ki je po tekmovanju pogostil vse nastopajoče) in na veliki petek v prostorih Kulturnega doma Trzin organizirali prvi turnir štiričlanskih ekip iz obeh občin.

Pomerilo se je šest ekip - dve iz Loke, ena iz Mengeša in tri iz Trzina. Tekmovanje so posredno omogočili člani KUD-a Trzin, ki so nam odstopili svoj termin dvorane, in prizadevni smučarji, ki so pripravili samo prizorišče. Predsednik našega šahovskega društva **Slavko Mlakar** je po pozdravnem nagovoru udeležencev predal besedo prisotnima županoma obeh občin, **Francu Jeriču** in **Tonetu Peršaku**. Oba sta nagovorila prisotne šahiste in zaželela vsem športno igro ter ob letu ponovno srečanje na terenu sosednje občine. Po tem uvodu smo posedli za šahovnice in začeli z igranjem. Vsako moštvo je igralo z vsemi nasprotniki, in skupno je trajalo dobre tri ure, preden smo dobili zmagovalca. Na prvem mestu je ob koncu pristala favorizirana ekipa Pecos Pub (M. Tunjič, I. Rojs, N. Jukan in D. Jukan) s šestnajstimi točkami (od 20 možnih) ter od sponzorja tekmovanja prejela lep prehodni pokal. Za zmagovalci so se ostala moštva razvrstila takole:

2. mesto: Loka starejši	14 točk
3. mesto: Mengeš	12 točk
4. mesto: Buscotrade	8,5 točke
5. mesto: Dom - In nepremičnine	8 točk
6. mesto: Loka mlajši	1,5 točke

Festival šaha v Ljubljani

Med prvomajskimi prazniki se je v prostorih šahovskega kluba v Ljubljani na Bravničarjevi ulici odvijal pravi festival šaha. V petih dneh se je namreč zvrstilo kar pet različnih tekmovanj, na katerih se je zbralo veliko šahistov vseh generacij. Prvi dan so v pospešenem šahu tekmovali dečki in deklice v kategorijah do 10, 12 in 14 let, obenem pa se je odvijalo tridnevno finale ekipnega prvenstva za pokal Slovenije. Zmagovalec tega tekmovanja v »normalnem« šahu je postala ekipa ŠK Nova goričica (16,5 točk) pred ŠK ZM Branik Maribor in LŠK Metalka trgovina (15,5 točk). Za Trzinca je napočil prvi »borbeni« dan tik pred praznikom, ko smo nastopili na ekipnem državnem prvenstvu v pospešenem šahu. Ekipa, ki so jo sestavljali I. Rojs (2), N. Jukan (3), B. Bajec (0) in V. Ur-

Zmagovalna ekipa

banc (3 točke), je imela slab dan in pristala na dnu tabele med devetnajstimi nastopajočimi. Zmage so se veselili šahisti LŠK Metalka trgovina (27 točk) pred ŠK ZM Branik Maribor (26), tretji pa so bili Novogoričani (21 točk).

Dosti bolje so naši šahisti nastopili v posamični konkurenci dan kasneje, ko se je za naslov državnega prvaka v treh kategorijah pomerilo kar 80 udeležencev. Po devetih kolih skoraj šest ur trajajočega tekmovanja je med člani zmagal Matej Šebenik (7,5 točk) pred J. Barletom in D. Čeponom, pri članicah je postala prvakinja Vesna Rožič (6 točk) pred A. Srebrnič in M. Uršič, lovoriko najboljšega mladince pa je osvojil Luka Lenič (7 točk) pred J. Škobernetom in G. Novakom. Trzinci smo imeli zastopstvo le v članski konkurenci, in sicer se je borila peterica. Odlično triindvajseto mesto s 5,5 točkami je zasedel Vinko Urbanc, ki se je s svojim rezultatom uvrstil med šahiste, ki so po šahovskih naslovih in ratingu za tristo in več točk pred njim. B. Bajec

je zbral 4 točke (55. mesto), I. Rojs prav tako 4 (56.), N. Jukan 3,5 točke (62.) ter I. Varga 3 točke (71. mesto).

Če je bilo to tekmovanje odprtega tipa, pa so drugega maja lahko nastopili le tisti šahisti, ki nimajo več kot 2.200 ratingovskih točk in so se potegovali za naslov amaterskega prvaka Slovenije. Tudi tokrat smo imeli v svojih vrstah junaka, ki je presenetil z odlično igro. To je bil Nesib Jukan, ki je v devetih kolih zbral 6,5 točk in osvojil zavidanja vredno deseto mesto. Za sabo je »pustil« kar 27 od 33 sodelujočih mojstrskih kandidatov. Razen njega smo sodelovali še M. Oberč (5 točk - 37. mesto), B. Bajec (3,5 - 84.), A. Grum (3 - 89.) in V. Urbanc (3 - 90.). Tekmovanja ni končal I. Varga.

Ko berete ta prispevek, je mimo že tudi tradicionalni turnir v počastitev praznika občine Trzin. Zatorej prelistajte prihodnjo številko Odseva, če želite izvedeti, kako smo šahirali na domačem terenu.

Besedilo in foto: **Andrej Grum**

Novosti iz trzinske knjižnice

V Knjižnici Tineta Orla v Trzinu se vsak mesec zgodi marsikaj zanimivega. Tudi mesec april ni bil izjema:

- v počastitev svetovnega dneva knjige, 17. aprila, so povabili svoje najmlajše obiskovalce in jim v dvorani Marjanca Ručigaj predvajali lutkovno igrice »Nekoč je bila«. Polna dvorana je dokaz, da so taki dogodki zaželeni,
- dva dni kasneje, 19. aprila, je bila v Trzinu otvoritev novih prostorov trzinske agencije Banke Koper (več o tem na drugem mestu). Ob tej priložnosti je knjižnica od njih dobila donacijo - ček v vrednosti 1.250 evrov. Knjižničarka se v svojem in v imenu obiskovalcev knjižnice Trzin Banki iskreno zahvaljuje.
- v soboto, 21. aprila, je bil na ploščadi pred Centrom Ivana Hribarja knjižni sejem. Župan je mimoidočim delil knjige in nageljčke, knjižničarka pa bonbone, balone in knjige.
- Knjige so darovali: **Olga Stopar, Polona Zakrajšek, Marija Lukan, Alenka Borštnar, Janez Toplišek, Milena Perovšek, Nadja Novak in Julija Klavžar.**

Meta Železnik

Orientacijska tekmovanja na Florjanovem sejmu

Člani Orientacijskega kluba Trzin smo se obiskovalcem Florijanovega sejma tudi tokrat predstavili na lastni stojnici (slika 1) in sejem popestrili s tekmovalnim programom.

Slika 1

Na letošnjem sejmu smo izvedli tekmovanje v orientacijskem teku (slika 2), šolsko področno tekmovanje v šolskem orientacijskem teku (slika 3) in promocijsko tekmovanje v precizni orientaciji. Na vseh tekmovanjih je skupaj nastopilo kar 58 tekmovalcev. Najboljši na najzahtevnejši progi so bili **Blaž Grah** iz Cerknega (slika 4), ki je tudi član slovenske mladinske reprezentance, pred **Samom Kofolom**, članom domačega kluba, in **Janezom Pretnarjem** iz Trziča. Med učenci je zmagal **Matjaž Pahor** iz Komende, med učenkami pa **Ula Dremel** iz Trzina. V precizni orientaciji so člani reprezentance in hkrati tudi člani OK Trzin nagrade za najboljše odstopili

preostalim uvrščenim. Tako je uradno postala najboljša **Duša Haložan Sedej** iz Ljubljane.

Orientacisti se Turističnemu društvu zahvaljujemo za povabilo k sodelovanju in jim

lahko za sejem v prihodnjem letu obljubimo še več obiskovalcev, ki se radi udeležujejo naših tekmovanj, **Lekarni Flerin** pa se zahvaljujemo za nagrade, ki smo jih podelili najboljšim.

Karte, rezultate in preostale fotografije si lahko ogledate na spletni strani OK Trzin, www.oktrzin-klub.si.

Slika 2

Slika 3

Slika 4

Besedilo in foto: **Krešo Keresteš**,
Orientacijski klub Trzin

Letošnjo strelsko sezono so veterani iz Trzina odlično zaključili

Da bo konec dober, je napovedal že rezultat iz polfinala Dopisne strelske lige Slovenije, kjer je ekipa naših puškašev s 548 krogi postavila nov rekord. Zmagovalno ekipo je sestavljala veteranska družina Perne (**Andrej, Andreja in Irena**), ki je svoj uspeh ponovila tudi v finalu.

Posamezno je **Andrej Perne** zmagal v kategoriji nad 70 let, **Andreja Gorjup** in **Irena Šinko** pa sta osvojili drugo in tretje mesto. Odlična sta bila tudi preostala naša dva strelca, saj je **Franci Mušič** s pištolo osvojil peto mesto, **Franci Brečko** pa s pištolo četrto ter s puško peto mesto.

Enajstega marca pa se je veteranska ekipa v sestavi **Andrej Perne, Franci Mušič** in **Franci Brečko** udeležila državnega prvenstva veteranov v streljanju z zračno puško in pištolo na Ptuj. Tudi tokrat so bili člani naše ekipe več kot odlični, saj so z lahkoto premagali nasprotnike iz cele Slovenije in tako postali državni prvaki s puško. Posamezno je bil **Franci Mušič** v konkurenci veteranov nad 50 let sedmi, **Franci Brečko** med veterani nad 60 let drugi, **Andrej Perne** pa je med veterani nad 70 let tudi osvojil drugo mesto. **Franci Brečko** in **Franci Mušič** sta se pomerila tudi s pištolo, kjer je bil **Brečko** četrti, **Mušič** pa 15.

Besedilo in foto: **Andreja Gorjup**

Pohod po mejah občine

Turistično društvo Trzin v soboto, 2. junija, pripravlja IX. pohod po mejah občine Trzin, ki šteje za športno značko Občine Trzin za leto 2007.

Zbirališče pohodnikov je pred OŠ Trzin ob 8. uri, zaključek, topla malica in druženje pa od 12. ure dalje pri brunarici SMD Trzin v Dolgi dolini. Celotna pot je dolga 18,5 kilometra in vključuje vse tri naravne značilnosti našega kraja. Označena je s tablicami, rumenimi markacijami z znakom sekirice. Za pohod, ki zahteva približno štiri ure zmerne hoje, potrebujemo primerno obutev, malico in pijačo iz nahrbtnika. Za najmlajše pripravljamo krajšo etapo z zbirališčem ob 10. uri pri OŠ Trzin. Vodje pohoda so **Tomaz Kralj, Miro Štebe** in **Rudi Voglar**. Štartnina za odrasle pa znaša 5 evrov. Dodatne informacije na telefonih 031 668 615 in 01 564 47 30 ter pri vodnikih.

Likovna in rezbarska delavnica v Jablah

Turistično društvo Trzin organizira in vabi na četrto dvodnevno delavnico ljubiteljskih slikarjev in rezbarjev iz Trzina in okoliških krajev.

Delavnica bo v gradu Jable potekala **9. in 10. junija, vsak dan od 10. do 19. ure**. Dodatne informacije so na voljo v Občinskem informacijskem središču (tel.: 01 564 47 30) in pri obeh mentorjih - za slikarje pri gospe **Bernardi Zajec** (GSM 041 216 883), za rezbarje pa pri gospodu **Marijanu Vodniku** (01 729 20 24). V nedeljo, **10. junija, od 17. ure dalje** bodo udeleženci delavnice dela postavili na ogled in za morebitni nakup, pripravili pa bomo tudi krajši kulturni program.

Obvestilo

Utrip letošnjega Florjanovega sejma vam bo Turistično društvo predstavilo v naslednjem Odsevu.

Zoran Jereb, urednik

Popravek in opravičilo

V prejšnji številki Odseva smo ob tekstu pogršili fotografijo mladih folkloristov, ki so nastopili v Horjulu na prireditvi »Suč' se, le suč' se okol'«.

Zato sliko objavljamo tokrat. Obenem pa se opravičujemo za napačno zapisan priimek mentorice učiteljice Ane, ki se pravilno glasi: Ana Lončar. Prosimo, naj sprejme naše opravičilo.

Nastop otroške folklorne skupine OŠ Trzin (Foto: Franci Brus)

Mednarodno folklorno srečanje

V okviru Festivala Trzinska pomlad bo letos v Trzinu potekalo tudi VI. mednarodno folklorno srečanje, na katerem bomo 25. junija gostili folklorne skupine iz domovine in tujine.

Prireditev je povezana z visokimi stroški (predvsem za nastanitev in prehrano tujih folklornih skupin), zato Turistično društvo Trzin prosi vse, ki bi bili pripravljene odstopiti ležišče za eno noč simpatičnim fantom in dekletom iz tujine, da nam to sporoče bodisi v Občinsko informacijsko središče (tel.: 01 564 47 30) ali predsednici TD Jožici Valenčak (GSM 031 668 615). Med folkloristi so večinoma študenti in mogoče se bodo ob tej priložnosti stkale vezi za izmenjavo. **TD Trzin**

Ponovitev obvestila

Komisija Turističnega društva (TD) Trzin za ocenjevanje urejenosti domov je pričela z ogledi in ocenjevanjem pred božično - novoletnimi prazniki, pri tem pa upošteva določbe pravilnika o merilih in kriterijih za tekmovanje v občini Trzin na področju turizma, varstva okolja in dediščine ter urejenosti. Komisija bo posameznike, ki bodo vključeni v ocenjevanje, obvestila tudi zato, ker želimo njihovo soglasje za ogled, fotografiranje in nenazadnje tudi objavo imen in morebitno podelitev priznanj in zahval. Lahko pa se na tekmovanje prijavite tudi sami in o tem obvestite predsednico komisije gospo **Dunjo Špendal** (tel.: 040 828 001).

Občni zbor TD Trzin

Na VIII. rednem občnem zboru Turističnega društva Trzin so prebrali poročila o delu za preteklo leto in načrt za letos, sprejeta je bila višina članarine za leto 2007, ki znaša za odrasle člane TD 6 evrov, za mladino pa 1 evro. Poravnate jo lahko v Občinskem informacijskem središču (Ljubljanska c. 12f). Občni zbor je sprejel tudi sklep, da preko

društvene organizacije (Turistične zveze Slovenije) naslovi na zakonodajalca pobudo za spremembo zakona o društvih, ki ne spodbuja ljubiteljskega delovanja, temveč izenačuje vsa društva - tista, ki se ukvarjajo s pridobitno dejavnostjo, in tista, ki vsa sredstva namenjajo za osnovno dejavnost.

Predstavitve Trzina v Volčjem Potoku

Utrinek s predstavitve občine Trzin na letošnji razstavi cvetja v arboretumu. (Foto: Zoran Rink)

Po mrzlem jutru se je 2. maja ob 11. uri, ko smo imeli predstavitev občine Trzin na razstavi cvetja in vrtnarstva v Volčjem Potoku, le prikazalo sonce in na ogled programa naše občine pritegnilo kar nekaj obiskovalcev. Program predstavitve naše občine so pripravili Občina Trzin, Krajevna knjižnica Tineta Orla Trzin in Turistično društvo Trzin. Poleg treh rezbarjev (Marijana Vodnika, Emila Milana Kuferšina in Klemena Železnika), ki so ustvarjali pred očmi gledalcev, so v enournem kulturnem programu pet pesmi zapeli pevci MPZ DU Žerjavčki z zborovodkinjo Alenko Markus, ob glasbeni spremljavi gospoda Ogorelca so se predstavili trzinski pesniki in pisatelji: Iva Rejc, Emil Milan Kuferšin, Bernarda Zajec, Alojz Muhar, Helena Ogorelec in Tone Peršak. Za »trzinsko vitrino« je krajevna knjižnica poleg del imenovanih pripravila še izdaje drugih znanih avtorjev, med njimi v Trzinu rojenega Ivana Hribarja, poznanega tudi kot ljubljanskega župana na prelomu dvajsetega stoletja. Predstavitve je bila, kot se spodobi, zaključena z druženjem in priložnostno pogostitvijo, ki so jo pripravili v Gostilni Pri Narobet' in v Turističnem društvu Trzin.

Prvomajska budnica

Na predvečer prvega maja je tudi v Trzinu zagorelo nekaj manjših kresov, ki so - prazniku primerno - spodbujali k druženju in petju.

V zgodnjih jutranjih urah je prebivalce ob Jemčevi cesti zbudil hrup motorjev. Cilj voznikov je bilo zagotovo prvomajsko srečanje v gostilni Pr' Jakov' Met'. Bolj zaspalne prebivalce pa je prebudila Lukovška godba z nastopom pred farno cerkvijo sv. →

Za letošnjo prvomajsko budnico je poskrbela Lukovška godba (Foto: Zoran Rink)

Florijana, pred Centrom Ivana Hribarja in v Mlakah na Kidričevi cesti. Že v dopoldanskih urah so Trzin preplavili številni pohodniki, namenjeni na Dobeno in naprej na Rašico.

Vsem tistim, ki smo se zbrali pri brunarici

SMD v Dolgi dolini, pa bo letošnji prvi maj najbolj ostal v spominu po zelo dobrem golažu, pečenju na žaru in glasbi, primerni za dan upora proti okupatorju in

praznik dela. In seveda po druženju, pogovorih in prešernem razpoloženju tja do trdne noči.

Jožica Valenčak, TD Trzin

Vabilo na koncert MePZ Svoboda

Johann Sebastian Bach! Preprosto ime za človeka velikih duhovnih razsežnosti, ki ga v njegovem času enostavno niso razumeli. Odkrivati so ga začeli šele po letu 1802, ko je nemški muzikolog Forkel objavil njegov življenjepis. »Ob tem vzvišenem geniju,« je napisal, »tem kralju nemških in tujih glasbenikov, so vsi pritlikavci.« Pevci in pevke MePZ Svoboda iz Mengša bi radi z vami delili očaranost nad tem velikim skladateljem. Z našim koncertom se bomo poklonili majhnemu delčku njegove neminljivosti, v katerem pa lahko zaslutimo bogastvo duha njegove glasbe.

Ker je bil Johann Sebastian Bach vedno korak pred drugimi skladatelji, smo prepričani, da bi zadovoljno pokimal z glavo tudi nad sodobnima priredbama dveh mladih skladateljev, Drejca Pogačnika in Uroša Dolška.

Vabimo vas, da nam prisluhnete na koncertu, ki bo 1. junija ob 19.30 v cerkvi svetega Florijana v Trzinu.

MePZ Svoboda

Četrty pohod po poti generala Maistra

Drugo soboto v aprilu 2007 je Zveza veteranov vojne za Slovenijo (ZVVS), Območna zveza Domžale, ob pomoči veteranov iz Trzina in Mengša, kjer sta bila tudi začetek in cilj pohoda, organizirala že četrty pohod po poti generala Maistra.

Že nekaj let ZVVS organizira pohode, začetna ideja pa je bila, da se le-ti odvijajo po poteh, na katerih je prvi slovenski general Rudolf Maister doživel vojne vihre. Tako je prvi pohod potekal v Lenartu, naslednji v Ljubnem, tretji na Uncu, četrty pa v Mengšu in njegovi okolici. Traso, dolgo osem kilometrov in pol, so organizatorji speljali od starta pred mengeško osnovno šolo na Dobeno, z Dobena v Jablje, kjer je bil predviden kratek ogled gradu, ki pa je žal zaradi sobotnih porok odpadel, in skozi Loko nazaj na ploščad pred osnovno šolo Mengeš. Za prehojeno pot so veterani potrebovali dobri dve uri in pol, pravo poletno vreme in žgoče sonce pa sta malce otežila hojo. Sicer tudi zima ni bila preveč hladna, da bi zakrneli, vendar pa se je temperatura ozračja kar malce prehitro dvignila.

Na startu se je zbralo približno 250 udeležencev, treba pa je povedati, da so bili povabljeni tudi ostali člani družin veteranov, ki so se z veseljem odzvali. Saj je pohod, kot je povedal Jože Kosmač, predsednik

Jože Kosmač, predsednik ZVVS Trzin, pravi, da so pohodi po Maistrovih poteh namenjeni spodbujanju in ohranjanju domovinske pripadnosti.

ZVVS Trzin, predvsem druženje, spodbujanje domovinske zavesti in pokazatelj do-

movinske pripadnosti. Vabila so poslali tudi vsem društvom z imenom generala Maistra, mladim od severne Primorske do Pomurja. Tako lahko rečemo, da je to druženje vseslovensko, podpora pa prihaja tudi iz Slovenske vojske. Finančni zalogaj pri organizaciji pokriva ZVVS.

Na cilju je udeležence pozdravil tudi župan občine Mengeš Franc Jerič in jim zaželel še veliko prijetnega druženja. V kratkem nagovoru je izrazil upanje, da se v Mengšu dobro počutijo in vsem zaželel prijetno dobrodošlico tudi v drugih krajih po Sloveniji. Kot je dejal, se vse premalokrat zavedamo pomena dogodkov in dejanj, prisotnih v trenutkih, ki smo jih doživljali pred leti. Dodal je, da zgodovina ostaja taka, kot smo jo doživeli, pomembno je le, da ne utone v pozabo. Menil je, da prav takšna srečanja, pohodi in prireditve pripomorejo, da tudi naslednje generacije spoznajo prizadevanja svojih očetov. Po uradnem delu so se udeleženci okrepčali s pravim vojaškim pasuljem in hladno tekočino, ki je bila zares potrebna. Kulturni program je oblikovala skupina harmonikarjev Robija Stoparja iz Mengša in ob lepih zvokih so se udeleženci lahko lahkih nog zavrteli. Če so bile le-te še lahke...

Besedilo in foto: Marij Urh

Ustanovitev društva lastnikov gozdov

Zrazvojem trga, vse večjo konkurenčnostjo, novimi načini razdeljevanja evropskih sredstev za sofinanciranje podeželja so lastniki gozdov pred novimi izzivi. Do sedaj so bili lastniki prepuščeni lastni iznajdljivosti pri prodaji lesa, gospodarjenju z gozdom in izvedbi del. Poslušamo, kako se povezuje-

jo podjetja, banke, vse z namenom, da bi lažje preživeli na trgu.

Bogate in pozitivne izkušnje pri povezovanju ima sosednja Avstrija. Tam se je proces intenzivnejšega povezovanja lastnikov gozdov začel po vstopu države v Evropsko

zvezo. Ravno v povezovanju so videli priložnost in možnost, da lažje in bolj uspešno pridobivajo različna sredstva iz EU, pa tudi državna in deželna sredstva.

Prednosti povezovanja lastnikov gozdov:

- prvi in najpomembnejši vzrok povezo-

nja je, da lastniki lažje in bolje tržijo lesne sortimente. Z večjimi količinami lesa lažje dobijo kupca, na ta račun si lahko izposlujejo boljše cene. Izkušnje iz Avstrije dokazujejo, da lastniki na ta način iztržijo pet do deset odstotkov več, kot če bi les prodajal vsak sam. Preko združenj je tudi lažje spremljati razmere na lesnem trgu (boljša informiranost in sugestije po sečnji določenih vrst lesa),

- preko združenj je lažja tudi izvedba del, saj je lažje in pod bolj ugodnimi pogoji dobiti izvajalca, če je količina za posek večja. Posledično je tudi izkoriščenost strojev večja,

- lažja je tudi organizacija raznih izobraževanj, saj je ciljna publika znana, pa tudi program izobraževanj je lažje izvesti, ker se prilagaja željam članov,
- lažja je komunikacija z državnimi organi,
- zastopanje članov pri prostorskem planiranju in večjih posegih v prostor,
- skupna nabava strojev, opreme in literature pod ugodnejšimi pogoji,
- pridobivanje državnih in evropskih sredstev za gospodarjenje z gozdovi je lažje in bolj učinkovito; v Avstriji je višina subvencije višja, če jo uveljavljajo lastniki preko društev,

- lažje in učinkovitejše zastopanje članov pri izdelavi gozdno - gospodarskih in gozdno - gojitvenih načrtov,
- popularizacija področja, kjer društvo deluje.

Zato smo se tudi pri nas odločili, da ustanovimo društvo lastnikov gozdov. Novo društvo bo združevalo lastnike gozdov na področju občin Domžal, Moravč, Lukovice, Mengša, Trzina in Dola pri Ljubljani. Društvo se bo imenovalo Društvo lastnikov gozdov TISA - Domžale. Več informacij lahko dobite pri Viktorju Matjanu (tel. 040 212 661) in Andreju Žagarju (041 657 232). **Andrej Žagar**

Sušenje smrek na območju občin Domžale, Trzin in Mengeš

V zadnjih letih gozdarji na območju Domžal - zlasti v nižinskih gozdovih - opažamo povečano sušenje smreke. Zaradi katastrofalne suše leta 2003 in s tem povezanega znižanega nivoja talnice ter močnega semenjenja smreke so se prekomerno namnožili smrekovi lubadarji. Največjo škodo v gozdovih gozdnogospodarske enote Domžale beležimo na področju Krumperka, Ihana, Brda, v dobensko-mengeškem predelu, okrog Jabel in v Kolovcu.

Posledice namnožitve smrekovih lubadarjev so dobro vidne že z glavnih prometnic. Po gozdovih, pa tudi po vrtovih in obmejnih opazujemo orumenele krošnje do pred kratkim še zelenih smrek. V zimskem času ponavadi še zelenim, od lubadarja napadenim smrekam, začne odpadati lubje z debel. V letu 2005 smo tako na območju gozdnogospodarske enote Domžale označili za posek rekordnih 23.000 kubičnih metrov z lubdarji napadene lesne mase, v lanskem letu je ta številka padla na 18.000 kubičnih metrov, medtem ko je v letih brez večjih namnožitev lubadarjev ta številka pod 2.000 kubičnih metrov. Glede na izredno milo zimo, ki je za nami, se tudi letos za smreko ne obeta nič dobrega. Gospodarska škoda se odraža na več nivojih: zaradi predčasnega poseka dreves, zaradi manjše vrednosti posekanega lesa in zaradi povečanih stroškov obnove takega gozda.

Lastnik gozda je odgovoren za izvedbo sanacije gozda
Delavci Zavoda za gozdove Slovenije evidentiramo drevesa, ki jih je napadel lubadar (lubadarke), in izdajamo lastnikom gozdov odločbe za sanitarno sečnjo. Za pravočasno in pravilno izvedbo sanacije so odgovorni lastniki gozdov. Učinkovit varstveni ukrep, s katerim lahko zmanjšamo škodo v gozdovih, napadenih od lubadarjev, je čim hitrejši posek lubadark, odstranitev lesa iz gozda na lesna skladišča ter požig vrhačev in vej. Če posekanih lubadark ni mogoče pravočasno odpeljati iz gozda, je treba debela olupiti in zažgati tudi lubje. V izrednih primerih Zavod za gozdove izda dovoljenje za uporabo kemičnih sredstev za zatiranje lubadarja. Lastniki gozdov naj tudi sami redno pregledujejo svoje gozdove. Ob morebitnem odkritju žarišča lubadark o tem obvestijo krajevno pristojnega revirnega gozdarja ter se takoj lotijo poseka. Redno pregledovanje v normalnih razmerah pomeni pregled gozdov v zimskem času vsaj enkrat do konca februarja, v pomladnem in poletnem času pa vsaj enkrat mesečno v normalnih razmerah. Ob namnožitvah lubadarjev je pregledovanje treba povečati na dvakrat mesečno v poletnem času. Lastniki naj ne bodo pozorni le na že osuta drevesa, ampak tudi na odpadanje še zelenih iglic z dreves in na črvino, ki se pojavi za skorjo na deblu

in na korenčniku. To sta zgodnejša znaka za lubadarko. Zaradi povečanega obsega dela delavci Zavoda za gozdove sami ne zmoremo pravočasno evidentirati vseh žarišč lubadark, zato tudi letos pozivamo lastnike, da sami pregledujejo svoje gozdove.

Sanacija mora biti hitra in pravilno izvedena

Za učinkovito varstvo pred lubadarji in zmanjševanje škode je najbolj pomembna hitra sanacija žarišč lubadark. Lastnik ravna najbolje, če poseka vsa označena drevesa za posek ter tudi tista, ki so se pokazala kot lubadarke šele v času poseka. O dodatno posekanih drevesih mora obvestiti revirnega gozdarja. Še zelene lubadarke je težje prepoznati, zato je nujno, da lastnik, četudi je sam odkril lubadarke, pokliče revirnega gozdarja.

V poletnih mesecih imamo od najdbe lubadark naprej le dva do štiri tedne časa za izvedbo sanitarne sečnje, odvisno od tega, ali smo lubadarko odkrili bolj na začetku napada lubadarjev ali kasneje. Od zaleganja jajčec pa do izleta novih hroščkov v toplih poletnih mesecih mine lahko tudi samo pet do šest tednov. Največ problemov imamo z lastniki, ki želijo sami izvesti potrebna dela, pa odlašajo s sanacijo. Pogosto so to lastniki kmečkih posesti, ki odlagajo sanacijo zaradi opravljenih na travnikih in poljih. Zaradi tega lastniki izgubijo na vrednosti lesa ravno toliko ali pa še več, kolikor bi jih stala sečnja in spravilo, če bi najeli za izvedbo tujo delovno silo. Hkrati v svojem gozdu redijo lubadarja, ki jim lahko povzroči še več škode. V primeru zelo velikih žarišč lubadarja, kakršna so se v preteklih letih pojavila v Krumperku, je za pravočasno sanacijo nujno treba najeti izvajalce, ki razpolagajo s posebnimi stroji za sečnjo in spravilo lesa iz gozda, s čimer se bistveno skrajša čas sanacije napadenih gozdov.

Sanacija mora biti torej pravočasna in pravilno izvedena. Najbolj pogosta napaka pri izvajanju sanacije je, da lastnik poseka samo lubadarke, ki so se že popolnoma osule; še zelene lubadarke pa pusti v sestoji, češ da si bodo morda še pomagale. S takim ukrepanjem lastnik veliko izgubi. Res je les osutih dreves manj vreden, vendar njegova cena ne pada več bistveno. Huje je, da je lubadar z osutih dreves že odletel na druga drevesa. Lastnik bo imel v naslednjem tednu ali dveh še več osutih lubadark v sestoji. Če bo lastnik tako nadaljeval s sanacijo, lahko hitro izgubi večino smrek v sestoji in si nakoplje jezo lastnikov sosednjih parcel, kamor se bo lubadar v ugodnih razmerah razširil; zagovarjati pa se zna tudi pri sodniku za prekrške. Če bi lastnik pravočasno posekal vse za posek označene lubadarke, bi bil njegov izkupiček od lesa večji, hkrati pa bi verjetno zaustavil širjenje lubadarja.

Bogdan Bartol, Zavod za gozdove Slovenije, vodja KE Domžale

Kdaj je človek spregovoril

Ziva bitja svoje lastnosti podedujejo od prednikov. Lastnosti je treba razumeti kar se le da široko, od tega, da iz želoda zraste hrast in da so kozji mladiči kozlički, do tega, da se levi hranijo z mesom in krave pasejo travo. Pa seveda tudi kar se da subtilno, beli medved ima pač povsem drugačne lovske navade kot rjavi. Predvsem višje razvite živali pa se mnogih življenjskih navad tudi priučijo, učna doba za samostojen lov pri gepardih traja nekaj let. Toda učenje je celo med človeku podobnimi opicami omejeno na posnemanje zgledov in njihovo znanje se iz roda v rod skorajda ne spreminja. Le pri ljudeh je to v temelju drugače in le ljudje lahko posredujemo svojim otrokom ne le svoje znanje, temveč tudi znanje prejšnjih rodov. Znanje se tako kopiči, posledice tega pa vidimo vsepovsod. In kaj omogoča človeku tako uspešno prenašanje znanja? Nedvomno razum, toda orodje je govor. Kdaj je torej človek spregovoril in se s tem podal na pot prevzema oblasti na Zemlji?

Odgovor na zastavljeno vprašanje je obširen in razvejan. Delno ga najdemo v zgodbi o razvoju človeka, posebej še v zgodbi o razvoju človeškega uma, delno v jezikoslovju. Očitno je tudi, da se k vprašanju, kdaj je človek spregovoril, neizogibno pritakne še vprašanje, kako je govor sploh nastal. Vse te zgodbe so doživele v zadnjih nekaj desetletjih silovit razvoj in vsaka posebej je opisana v številnih knjigah. Čeprav se med seboj prepletajo, jih bom v Odsevu poskusil povedati drugo za drugo. Danes si bomo ogledali, kdaj je nastal govor. O nastanku govora sta razmišljala že Aristotel in Platon. Znanstveno raziskovanje začetkov govora pa se je začelo šele pred nekaj stoletji z iskanjem korenin jezika v jeziku samem in je privedlo do jezikoslovja kot znanstvene discipline. Toda raziskovanje jezikov je kmalu privedlo tudi do spoznanja, da je govor nastal tako davno v preteklosti, da so se ostanki začetkov v njem že zdavnaj izgubili. Znanstvenikom je zato za dolgo časa upadel pogum in z začetki človeškega govora se do pred kratkim ni nihče ukvarjal.

Pred nekaj desetletji pa so raziskave krenile v povsem novo smer in začela se so odpirati nova obzorja. Predvsem je postajalo vedno bolj jasno, da smo živalim podobni bolj, kot smo pripravljeni priznati, in da se del razumevanja začetkov človeškega govora nedvomno skriva tudi v razumevanju nižjih stopenj sporazumevanja med živalmi. Darwin je že leta 1874 dokazoval, da ima človekova mimika in govornica telesa gotovo vzporednice v živalskem svetu. Proučevanja sporazumevanja med živalmi so pri-

vedla do številnih spoznanj, vendar predvsem o tem, kako je govor nastajal. Za današnjo zgodbo je najbolj pomembno to, česar smo se naučili od naših najbližjih sorodnikov šimpanzov. Naj so se namreč raziskovalci še tako trudili, da bi šimpanze naučili govoriti, rezultat je bil vedno enak: njihova anatomija ne omogoča govornega govora, njihove umske sposobnosti pa tudi simbolnega govora ne, razen zelo primitivnega. Sklep je na dlani: **človek je spregovoril takrat, ko mu je anatomija govornega aparata omogočila govornje, možgani pa tvorjenje in razumevanje govora.**

Človek govori že najmanj nekaj sto tisoč let

Poglejmo si najprej, kako je z govornim aparatom. Tvorjenje primernih glasov za govorno sporazumevanje je zapleten postopek, zato si ga oglejmo le v grobih obrih. Najprej pljuča z izdihom zraka s pomočjo glasilk v grlu proizvedejo osnovne tone. Ti toni se nato dokončno oblikujejo v glasove v žrelni, nosni in ustni votlini s pomočjo mehkega neba, jezika in ustnic. Zgradba vseh teh organov pri človeku je zelo podobna šimpanzovi, razen v eni podrobnosti. Pri človeku je grlo z glasilkami pomaknjeno navzdol, zato je žrelna votlina med grlom in mehkim nebom dovolj velika za primerno oblikovanje glasov. Iz množice fosilnih ostankov je nedvoumno potrjeno, da ima človek tako anatomijo grla že najmanj nekaj sto tisoč let.

Orkester mišic, ki sodeluje pri tvorjenju glasov, mora seveda delovati ubrano in hitro, zato je za govornje potreben sposoben dirigent, to pa so možgani. Še bolj pomemben pri govornju pa je proces, ki oblikuje tok govora po pravilih skladnje. Navsezadnje govorimo tudi v mislih, ne da bi pri tem artikularili glasove. Očitno je torej govor zahteven in zapleten proces, ki se usklajeno odvija v mnogih predelih možganov hkrati. In seveda, taisti možgani so potrebni tudi za razumevanje govora. Zmožljivosti možganov pa so nedvomno povežane z njihovo prostornino. In spet je iz fosilnih ostankov razvidno, da so človekovi možgani dosegli današnjo prostornino že pred najmanj nekaj sto tisoč leti. Bistveno večji od šimpanzovih pa so že kakšna dva milijona let.

Iz obojega lahko sklenemo, da človek govori že najmanj nekaj sto tisoč let. Morda bo kdo ugovarjal, da je to šele dokaz, da bi tako dolgo mogel govoriti in ne, da res govori že tako dolgo. Poglejmo, kaj je narobe z ugovorom. Razlike med živimi bitji so rezultat evolucije. Evolucija pa deluje brez smotra in brez pameti, iz rok v usta. Vse,

kar počne, je le, da daje prednost bolj prilagojenim. Če je okolje takšno, da imajo tisti z dolgimi nogami večje možnosti za preživetje, bo pač preživelo več tistih z dolgimi kot s kratkimi nogami in prej ali slej onih s kratkimi nogami ne bo več. Ker pa ima vsaka palica dva konca, je tudi pri evoluciji pomemben tudi drugi konec. Za dolge noge je potrebno več hrane kot za kratke, zato so dolge noge breme v tistem okolju, kjer ne prinašajo prednosti, tam imajo torej več možnosti za preživetje kratkonogi. Evolucija torej le lovi ravnotežje med trenutnimi stroški in koristmi. In nič, kar je na zalogo, ne poveča koristi, temveč le stroške.

Poglejmo si s tega stališča medsebojni položaj mehkega neba in grla. Razen zmožnosti artikularanja glasov je posledica takega medsebojnega položaja tudi ta, da žrelna votlina predstavlja skupno pot za požiranje in dihanje. Pri šimpanzu so te poti ločene, zato lahko je in diha hkrati. Znano je, da človek tega ne more, zato se mu hrana pogosto zaleti, nekateri pa se s hrano celo zadušijo. Očitno je bila korist govornje večja od škode mogoče zadušitve in je ravno razvoj govora privedel do take anatomije.

Podobno je z možgani. Ti so pravi požeruh, saj si zase prisvojijo kar četrtno človekove energijske porabe. Taka ogromna investicija se splača le, če dela noč in dan s polno paro, in iz izkušenj vemo, da možgani počnejo ravno to. Če človek možganov ne bi uporabljal, bi evolucijsko bitko z bitji, ki nimajo stroškov z njimi, pri prič izgubil. Za iskanje hrane in življenje v majhnih skupinah bi mu zadoščali mnogo manjši možgani, kar vidimo na številnih zgledih. Pač pa, kot smo videli, brez njih ne bi mogel govoriti. Razvoj govora je torej izvajal močan evolucijski pritisk na razvoj možganov, in je nedvomno vzrok in ne posledica velikih možganov.

Če sklenemo, danes se večina raziskovalcev tega področja strinja, **da človek govori v današnjem pomenu te besede že najmanj sto do dvesto tisoč let**, nekateri bolj drzni pa oceno raztegnejo na blizu pol milijona let. In mimogrede, nedvomno so govorili tudi naši zelo znani izumrli bratrance neandertalci. Začetki govora pa skoraj gotovo segajo v daljno preteklost pred dvema milijonoma let, ko se je na prizorišču zgodovine pojavil homo habilis, spretni človek. In vse povedano kaže tudi na to, da bo treba v osnovi spremeniti zelo razširjeno predstavo o opici podobnem krulčemu pračloveku.

Drago Kostevc,
drago.kostevc@siol.net